

Regionale rekeningen 2020

Instituut voor de Nationale Rekeningen

 Nationale Bank
VAN BELGIË
Eurosysteem

Inhoud van de publicatie

In deze publicatie worden de synthetische resultaten van de regionale rekeningen 2019/2020 voor België toegelicht.

Het eerste deel behandelt de recente ontwikkelingen aan de hand van een analyse van de voornaamste economische aggregaten. Op basis hiervan kunnen de drie gewesten van het land worden benaderd vanuit het oogpunt van de economische bedrijvigheid, de arbeidsmarkt, het inkomen en de consumptie van de huishoudens. In het tweede deel wordt een beknopt beeld van de economische structuur van de gewesten geschetst volgens verschillende criteria. Dit maakt het mogelijk de belangrijkste specifieke kenmerken per gewest te belichten. Deze publicatie toont ook de wijzigingen ten opzichte van de voorgaande publicatie en hun invloed op de resultaten voor de gewesten.

De in deze publicatie toegelichte resultaten bestrijken maar een deel van de inhoud van de regionale rekeningen. De gedetailleerde resultaten zijn online beschikbaar via de databank [NBB.Stat](#) van de Nationale Bank van België. De volledig beschikbare inhoud van de regionale rekeningen (gedetailleerdheid, beschouwde periode ...) wordt in een specifiek hoofdstuk beschreven. De website van de Nationale Bank van België verschaft trouwens toelichtingen van conceptuele en methodologische aard.

Voorts moet worden verduidelijkt dat de cijfers betreffende het laatste jaar, namelijk 2020, voorlopig zijn en dus later nog worden herzien. Bij gebrek aan voldoende exhaustieve basisgegevens worden de cijfers van het laatste jaar, zowel op nationaal als op gewestelijk niveau, geraamd aan de hand van een vereenvoudigde methode. De resultaten voor de voorgaande jaren worden geraamd volgens de zogenoemde 'definitieve' methode.

De regionale rekeningen van België worden opgesteld volgens de methoden, definities en nomenclaturen van het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 2010).

Woord vooraf

Het Instituut voor de nationale rekeningen (INR) presenteert in deze publicatie de regionale rekeningen voor het jaar 2019/2020 volgens de ESR 2010-methodologie.

De hier gepresenteerde regionale rekeningen zijn coherent met de [nationale rekeningen](#) gepubliceerd in oktober 2021.

De Raad van bestuur van het INR heeft de regionale rekeningen 2019/2020 goedgekeurd. Het Wetenschappelijk comité voor de nationale rekeningen, van zijn kant, heeft een positief advies verstrekt.

De voorzitter van de Raad van bestuur
van het Instituut voor de nationale rekeningen

Séverine Waterbley

Brussel, januari 2022

Inhoudstafel

Woord vooraf	3
Recenten ontwikkelingen	9
1. Economische activiteit	9
1.1 Bruto toegevoegde waarde naar volume	9
1.2 Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen	11
1.3 Bruto-investeringen	13
2. Arbeidsmarkt	14
2.1 Totale werkgelegenheid	14
2.2 Arbeidsvolume (gewerkte uren)	15
2.3 Beloning van werknemers	16
3. Rekening gezinnen en finale consumptieve bestedingen per institutionele sector	18
3.1 Netto beschikbaar inkomen	18
3.2 Finale consumptieve bestedingen	19
3.2.1 Finale consumptieve bestedingen van de huishoudens	19
3.2.2 Finale consumptieve bestedingen van de overheid	21
3.2.3 Finale consumptieve bestedingen van de instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens (IZWBH)	22
3.3 Bruto spaarquote	23
Economische structuur van de gewesten	24
1. Structuur van de regionale toegevoegde waarde	24
2. Structuur van de regionale werkgelegenheid	25
3. Structuur van de regionale finale bestedingen van de gezinnen	26

Herzienenen voor de jaren 2016-2018 in deze versie	27
1. Herzienenen voor de variabelen per bedrijfstak, uitgesplitst naar werkplaats	27
2. Herzienenen voor de rekening gezinnen en de finale consumptieve bestedingen per institutionele sector verdeeld naar woonplaats	29
3. Geografische opsplitsing van de resultaten op basis van de Nomenclatuur van statistische eenheden (NUTS)	31
Beschikbare reeksen	35
Bijlage 1: Synthesetabellen (2018-2020)	37
1. Sleutelvariabelen van de regionale rekeningen naar werkplaats	37
2. Sleutelvariabelen van de rekening gezinnen en de finale consumptieve bestedingen per institutionele sector naar woonplaats, tegen lopende prijzen	38
Bijlage 2: Tabellen met de bijdragen per A38-bedrijfstak tot de regionale ontwikkelingen 2019-2020	41
1. Bijdrage per A38-bedrijfstak tot de ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde naar volume in 2019 en 2020	41
2. Bijdrage per A38-bedrijfstak tot de ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen in 2019 en 2020	42
3. Bijdrage per A38-bedrijfstak tot de ontwikkeling van de bruto investeringen in vaste activa in 2019	43
4. Bijdrage per A38-bedrijfstak tot de ontwikkeling van de totale werkgelegenheid in 2019 en 2020	44
5. Bijdrage per A38-bedrijfstak tot de ontwikkeling van het aantal loontrekkenden in 2019 en 2020	45
6. Bijdrage per A38-bedrijfstak tot de ontwikkeling van het aantal zelfstandigen in 2019 en 2020	46
7. Bijdrage per A10-bedrijfstak tot de ontwikkeling van het arbeidsvolume in 2019	47
8. Bijdrage per A38-bedrijfstak tot de ontwikkeling van het aantal gewerkte uren door loontrekkenden in 2019	48
9. Bijdrage per A10-bedrijfstak tot de ontwikkeling van het aantal gewerkte uren door zelfstandigen in 2019	49

10. Bijdrage per A38-bedrijfstak tot de ontwikkeling van de beloning van werknemers in 2019 en 2020	50
11. Bijdrage tot de totale ontwikkeling van de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens in 2019	51
Publicaties van het INR en contactpersonen	53
Algemene opmerkingen	57
Conventionele tekens	59
Lijst van afkortingen	61

Recente ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de recente ontwikkelingen van de drie gewesten van het land besproken op basis van een beknopte analyse van de voornaamste economische aggregaten uit de regionale rekeningen. Het bestaat uit drie delen. Het eerste handelt over de economische bedrijvigheid en heeft onder meer betrekking op de bruto toegevoegde waarde naar volume, de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen en de bruto-investeringen in vaste activa (zijnde de investeringen). In het tweede deel wordt de arbeidsmarkt besproken. De voornaamste variabelen hiervan zijn de werkgelegenheid, het arbeidsvolume (het aantal gewerkte uren) en de beloning van werknemers. Het derde deel heeft als thema de rekeningen van de huishoudens en de uitbreiding ervan, met name de inkomens, de consumptie per institutionele sector en de spaarquote.

De in het eerste en het tweede deel toegelichte aggregaten behoren tot de categorie van de 'variabelen per bedrijfstak'. Overeenkomstig het ESR 2010 worden die verdeeld naar werkplaats (of productieplaats). De aggregaten van de rekeningen van de huishoudens, die in het derde deel zijn opgenomen, worden dan weer verdeeld naar woonplaats. Die precisering is belangrijk voor de interpretatie van de resultaten.

1. Economische bedrijvigheid

In dit deel wordt het verloop van de toegevoegde waarde besproken, enerzijds naar volume, en anderzijds tegen lopende prijzen, alsook de bruto-investeringen in vaste activa.

1.1 Bruto toegevoegde waarde naar volume

De toegevoegde waarde wordt gedefinieerd als het verschil tussen de output en het intermediaire verbruik. De bruto toegevoegde waarde naar volume (of tegen vaste prijzen) stemt overeen met de voor prijsveranderingen gecorrigeerde bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen¹. Het verloop van de bruto toegevoegde waarde naar volume weerspiegelt de economische groei van de gewesten².

In **2019** beliep de economische groei 2,9 % in Brussel, 2,6 % in Wallonië en 1,9 % in Vlaanderen. Tussen 2017 en 2019 lag de groei in Wallonië hoger dan die in Vlaanderen, wat leidde tot een daling van de verschillen in toegevoegde waarde per inwoner en per werkzame persoon tussen die twee gewesten.

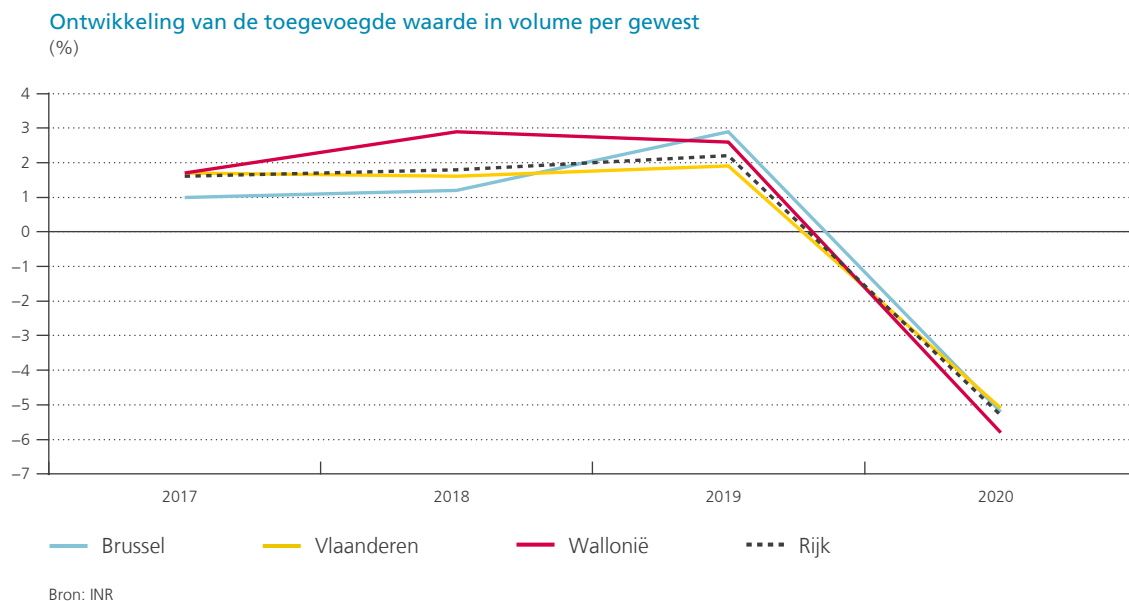
¹ In de nationale rekeningen vindt de omzetting van lopende prijzen in prijzen van het voorgaande jaar plaats per bedrijfstak. Zowel de output als het intermediaire verbruik worden gedeïfleerd per bedrijfstak aan de hand van de meest adequate prijsindices en van het gewicht van de producten in de output en het intermediaire verbruik. In de regionale rekeningen wordt, bij gebrek aan beschikbare informatie, slechts één deflator gebruikt voor eenzelfde bedrijfstak, ongeacht het gewest, nl. die van de bruto toegevoegde waarde van België. Er wordt dus geen rekening gehouden met eventuele gewestelijke prijsverschillen per bedrijfstak. Het netto-effect van de prijsverandering verschilt echter van het ene gewest tot het andere. Het is afhankelijk van de structuur van de output en het intermediaire verbruik van elk gewest naar bedrijfstak (in dat verband is er sprake van een 'compositie-effect').

² De gewestelijke ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde naar volume is zeker de beste benadering van de economische groei in de gewesten. Toch mogen die twee begrippen niet worden verward. De economische groei stemt eigenlijk overeen met de groei van het bruto binnenlands product (bbp). Het bbp is de som van de bruto toegevoegde waarden tegen basisprijzen, verhoogd met de productgebonden belastingen (inclusief belasting over de toegevoegde waarde), en verminderd met de subsidies op de producten. Het saldo van de twee laatstgenoemde elementen beloopt ongeveer 11 % bbp in België, maar is niet bekend voor de gewesten. Het gewestelijke bbp dient dus te worden afgeleid, aangezien de belastingen en subsidies op de producten geografisch zijn verdeeld in verhouding tot de bruto toegevoegde waarde.

Voor het eerst sinds 2012 was de economische groei in Brussel krachtiger dan in de twee andere gewesten. Die hogere groei was voor een aanzienlijk deel toe te schrijven aan de financiële diensten¹ en, in mindere mate, aan de zakelijke dienstverlening² en de branche overheidsdiensten en gezondheidszorg³.

In Vlaanderen droegen de zakelijke dienstverlening en de telecommunicatie het sterkst bij tot de gewestelijke groei. Opmerkelijk waren ook de gunstige ontwikkelingen van de exploitatie van en handel in onroerend goed, de industrie en de energiesector.

In Wallonië blijft de industrie, en met name de farmaceutische nijverheid, een bijzonder dynamische component, die de grootste bijdrage tot de groei leverde. Het gunstige verloop van de bedrijfstak overheidsdiensten en gezondheidszorg en van de exploitatie van en handel in onroerend goed had ook een niet te verwaarlozen aandeel in de groei van de bedrijvigheid.

In 2020⁴ werd de economische bedrijvigheid in Wallonië sterker getroffen door de gezondheidscrisis dan in de beide andere gewesten. Ze daalde er met -5,8 %, tegen -5,1 % in Vlaanderen en -5,2 % in Brussel. Deze historische krimp is nog groter dan die in 2009 naar aanleiding van de economische en financiële crisis.

Vrijwel alle bedrijfstakken droegen bij tot de inkrimping van de economische bedrijvigheid in de drie gewesten. Als rechtstreeks gevolg van de beperkende maatregelen die werden genomen om de verspreiding van de pandemie tegen te gaan, hadden de handel, het vervoer en de horeca samen een aandeel van ongeveer 40 % in het totale verlies aan bedrijvigheid in de gewesten. De bijdrage van die bedrijfstakken tot de daling van de bedrijvigheid beliep respectievelijk -2,0, -2,2 en -2,3 procentpunt in Brussel, Wallonië en Vlaanderen.

In de drie gewesten waren de zakelijke dienstverlening⁵ en de gezondheidszorg⁶ eveneens verantwoordelijk voor een niet te verwaarlozen deel van de afname van de bedrijvigheid. De bedrijfstak overheid en onderwijs daarentegen leverde een positieve bijdrage tot de groei. Bovendien hielden de exploitatie van en handel in onroerend goed en de telecommunicatie al met al goed stand. Ze handhaafden een status quo inzake verloop (met uitzondering van de telecommunicatie in Brussel).

1 De financiële diensten zijn een samentrekking van de volledige post 'Financiële activiteiten en verzekeringen' van de nomenclatuur A10 van de bedrijfstakken.

2 De zakelijke dienstverlening is een samentrekking van de volledige post 'Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten' van de nomenclatuur A10 van de bedrijfstakken.

3 De branche overheidsdiensten en gezondheidszorg is een samentrekking van de volledige post 'Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening' van de nomenclatuur A10 van de bedrijfstakken.

4 De cijfers voor het jaar 2020 werden geraamd volgens de zogenoemde 'voorlopige' methode. De resultaten voor de voorgaande jaren werden geraamd volgens de zogeheten 'definitieve' methode.

5 De zakelijke dienstverlening is een samentrekking van de volledige post 'Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten' van de nomenclatuur A10 van de bedrijfstakken.

6 De gezondheidszorg is een categorie van de nomenclatuur A10 van de bedrijfstakken. Zie de bijlagen voor nauwkeurige informatie over de bijdragen tot het verloop per bedrijfstak A38.

In Brussel droeg de bedrijfstak 'financiële activiteiten en verzekeringen', door haar prominente positie, zeer sterk bij tot de daling van de economische bedrijvigheid (-0,8 procentpunt).

In Wallonië had de bouwnijverheid, meer dan in de andere gewesten, ook een aanzienlijke weerslag (-0,4 procentpunt) op de inkrimping van de regionale economische bedrijvigheid, in tegenstelling tot de farmaceutische nijverheid, die een positieve bijdrage leverde (+0,3 procentpunt).

TABEL 1 BRUTO TOEGEVOERDE WAARDE IN VOLUME - BIJDRAGE PER BEDRIJFSTAK (A10) TOT DE REGIONALE EN NATIONALE GROEI, 2019 EN 2020
(in %punt)

	2019				2020			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	-0,06	-0,06	-0,05
Verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie	0,72	0,24	1,64	0,65	-0,19	-0,46	-0,42	-0,40
Bouwnijverheid	-0,04	0,06	0,10	0,05	-0,21	-0,20	-0,45	-0,26
Groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden	0,18	-0,13	0,04	-0,03	-1,99	-2,32	-2,25	-2,24
Informatie en communicatie	0,11	0,39	0,21	0,30	-0,24	0,04	0,05	-0,01
Financiële activiteiten en verzekeringen	0,65	0,13	-0,19	0,15	-0,81	-0,07	-0,22	-0,24
Exploitatie van en handel in onroerend goed	0,08	0,36	0,27	0,29	0,01	-0,06	0,00	-0,03
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten	0,88	0,60	0,12	0,54	-0,78	-0,63	-0,81	-0,70
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0,31	0,15	0,34	0,23	-0,51	-0,86	-1,14	-0,86
Andere dienstverlenende activiteiten	0,06	0,07	0,05	0,06	-0,45	-0,49	-0,56	-0,49
TOTAAL (%)	2,95	1,89	2,58	2,25	-5,17	-5,10	-5,85	-5,28

Bron: INR.

Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

1.2 Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen

In tegenstelling tot de toegevoegde waarde naar volume, omvat de toegevoegde waarde tegen lopende prijzen het verloop van de prijzen voor de output en het intermediaire verbruik. De verschillen die tussen het verloop naar volume en dat tegen lopende prijzen tot uiting kunnen komen, met name in de analyse van de bijdragen van de bedrijfstakken tot de groei, zijn dus het resultaat van het 'prijsseffect' en van de structuur van de bedrijfstakken.

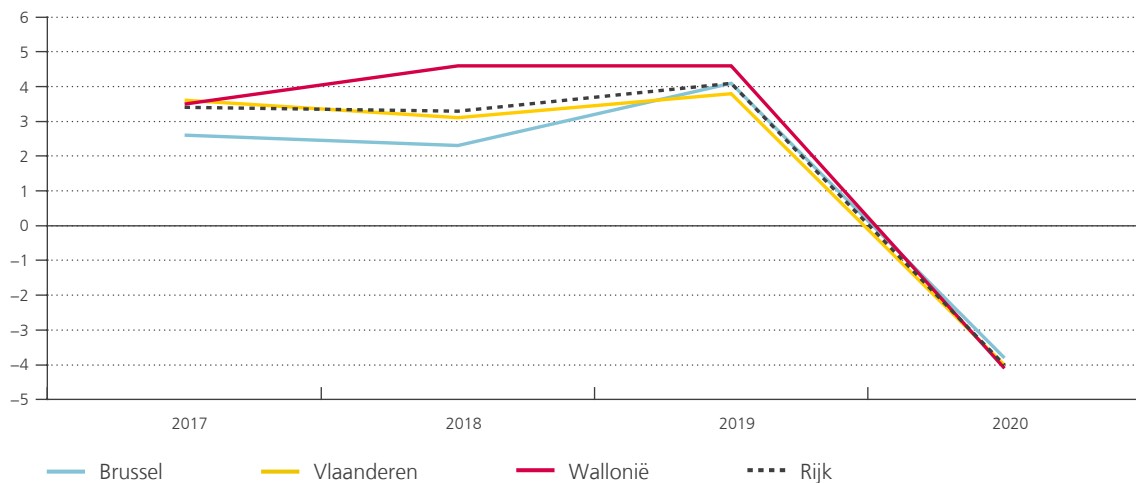
In 2019 beliep de groei van de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen 4,6 % in Wallonië, 4,1 % in Brussel en 3,8 % in Vlaanderen. Voor België als geheel bedroeg die groei 4,1 %. Voor Brussel was dat de sterkste toename sinds 2010. Een gemeenschappelijke tendens in de drie gewesten was de bijzonder dynamische ontwikkeling in de bedrijfstak overheidsdiensten en gezondheidszorg.

In Brussel versnelde de groei van de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen aanzienlijk ten opzichte van het voorgaande jaar (+1,8 procentpunt). Die stijging werd vooral gedragen door de zakelijke dienstverlening, de industrie en de energiesector.

In Vlaanderen nam de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen sterker toe dan in 2018 (+0,7 procentpunt), dankzij onder meer de bijdrage van de zakelijke dienstverlening.

In Wallonië stabiliseerde de groei zich op de piek van vorig jaar (+0,0 procentpunt). Dat heeft voor een groot deel te maken met de goede resultaten van de industrie en vooral die van de farmaceutische nijverheid.

Ontwikkeling van de toegevoegde waarde tegen lopende prijzen per gewest (%)

Bron: INR

In 2020 gaf de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen eveneens een historische daling te zien: -4,1 % in Wallonië, -4,0 % in Vlaanderen en -3,8 % in Brussel. De toegevoegde waarde evolueerde al met al relatief gelijklopend in de gewesten, zodat de verschillen ten opzichte van het nationale verloop afnamen.

Net als voor de toegevoegde waarde naar volume betaalden de diensten in de drie gewesten de zwaarste tol, met name de bedrijfstakken handel, transport en horeca, de zakelijke dienstverlening en de andere dienstverlenende activiteiten. De financiële diensten in Brussel, de industrie in Vlaanderen (met uitzondering van de farmaceutische nijverheid) en de bouwnijverheid in Wallonië droegen eveneens sterk bij tot die daling.

TABEL 2 BRUTO TOEGEVOERDE WAARDE TEGEN LOPENDE PRIJZEN - BIJDRAGE PER BEDRIJFSTAK (A10) TOT DE REGIONALE EN NATIONALE GROEI, 2019 EN 2020
(in %punt)

	2019				2020			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	0,00	0,14	0,08	0,10	0,00	-0,08	-0,07	-0,06
Verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie	0,95	0,48	2,12	0,95	-0,25	-0,55	-0,23	-0,42
Bouwnijverheid	0,02	0,21	0,23	0,18	-0,19	-0,16	-0,41	-0,22
Groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden	0,51	0,47	0,36	0,45	-1,69	-1,90	-1,93	-1,87
Informatie en communicatie	0,13	0,47	0,26	0,36	-0,18	0,13	0,10	0,07
Financiële activiteiten en verzekeringen	0,21	0,07	-0,17	0,04	-0,72	-0,05	-0,20	-0,21
Exploitatie van en handel in onroerend goed	0,14	0,44	0,36	0,37	0,13	0,10	0,17	0,12
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten	1,11	0,86	0,29	0,77	-0,84	-0,69	-0,81	-0,75
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0,92	0,60	1,02	0,76	0,26	-0,39	-0,27	-0,24
Andere dienstverlenende activiteiten	0,12	0,11	0,09	0,11	-0,33	-0,43	-0,50	-0,43
TOTAAL (%)	4,11	3,84	4,64	4,08	-3,82	-4,02	-4,14	-4,00

Bron: INR.

Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

1.3 Bruto-investeringen in vaste activa

In **2019** namen de investeringen in de drie gewesten verder toe. Ze stegen met 8,2 % in Vlaanderen, 3,7 % in Wallonië en 2,9 % in Brussel. De zakelijke dienstverlening vormde een belangrijke component van die groei in de drie gewesten.

In Vlaanderen werd de sterke dynamiek van de investeringen vooral geschraagd door de exploitatie van en handel in onroerend goed, en in mindere mate door de zakelijke dienstverlening, de industrie en de energiesector. Die drie bedrijfstakken samen zorgden voor meer dan 90 % van de totale groei van de investeringen in dat gewest.

In Wallonië namen de investeringen in 2019 met 3,7 % toe. Naast de zakelijke dienstverlening leverde de bedrijfstak handel, vervoer en horeca een aanzienlijke bijdrage tot die toename. Omgekeerd zette de daling bij de exploitatie van en handel in onroerend goed een rem op de groei.

In Brussel zijn de slechtere resultaten vooral te wijten aan de bedrijfstak financiële activiteiten en verzekeringen en aan de bouwnijverheid, waar de investeringen aanzienlijk krompen. De krachtige stijging in de bedrijfstak handel, vervoer en horeca compenseerde echter grotendeels die inkrimping.

TABEL 3 BRUTO-INVESTERINGEN IN VASTE ACTIVA - BIJDRAGE PER BEDRIJFSTAK (A10) TOT DE REGIONALE EN NATIONALE GROEI, 2018 EN 2019
(in %punt)

	2018				2019			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	-0,02	0,17	0,18	0,15	0,07	0,29	0,10	0,22
Verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie	0,91	1,06	1,83	1,21	0,43	1,79	0,40	1,28
Bouwnijverheid	0,03	-0,07	0,61	0,10	-1,13	-0,22	0,15	-0,27
Groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden	0,34	0,55	0,82	0,58	5,08	-0,72	0,87	0,47
Informatie en communicatie	-0,89	0,01	0,98	0,10	-0,96	0,31	0,37	0,14
Financiële activiteiten en verzekeringen	3,01	-0,08	-0,34	0,30	-2,89	0,14	0,39	-0,24
Exploitatie van en handel in onroerend goed	-1,97	2,06	-0,82	0,83	0,56	3,96	-1,10	2,33
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten	1,80	0,27	0,38	0,51	2,43	1,90	1,68	1,92
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	1,50	1,01	0,02	0,84	-0,65	0,65	0,31	0,40
Andere dienstverlenende activiteiten	0,41	0,09	0,12	0,14	-0,07	0,09	0,50	0,16
TOTAAL (%)	5,13	5,07	3,77	4,76	2,87	8,18	3,67	6,42

Bron: INR.

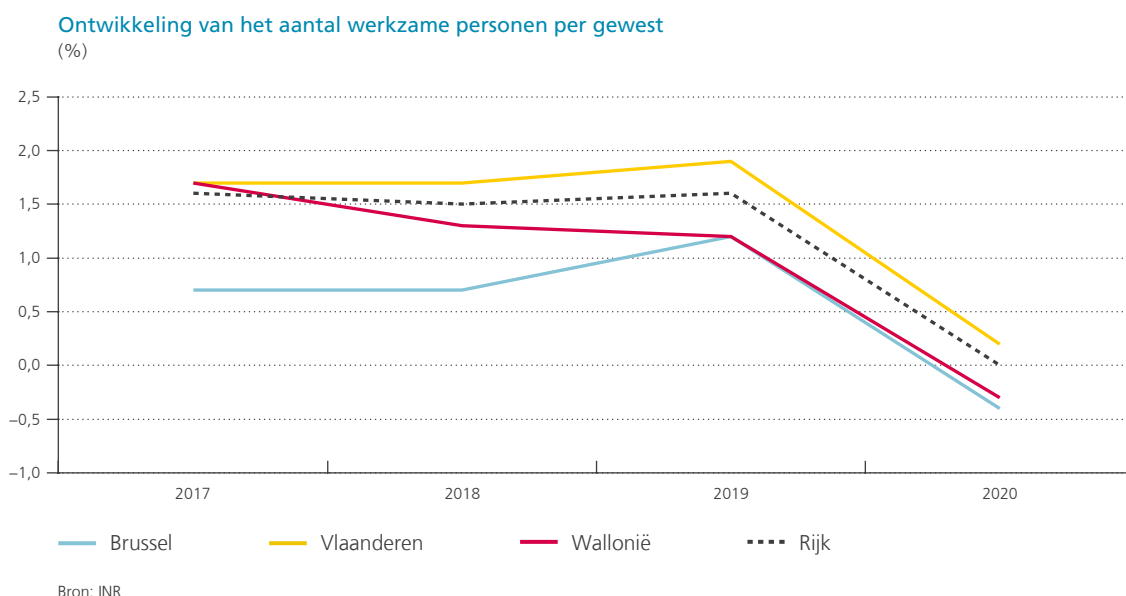
Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
 Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

2. Arbeidsmarkt

Dit deel handelt over de arbeidsmarkt. Achtereenvolgens worden de totale werkgelegenheid, het arbeidsvolume (het aantal gewerkte uren) en de beloning van werknemers besproken.

2.1 Totale werkgelegenheid

In 2019 steeg de totale werkgelegenheid met 8 300 personen in Brussel (+1,2 %), 53 300 personen in Vlaanderen (+1,9 %) en 15 300 personen in Wallonië (+1,2%). Ten opzichte van het voorgaande jaar bleef de groei relatief stabiel in Vlaanderen en in Wallonië (+0,2 en -0,1 procentpunt), terwijl die licht aantrok in Brussel (+0,5 procentpunt). Die versnelling in Brussel valt te verklaren door de opleving van de loontrekkende werkgelegenheid, die toenam van +0,5 % in 2018 tot 1,2% in 2019, terwijl de groei ervan in de beide andere gewesten vertraagde.

In 2020 vertraagde het verloop van de totale werkgelegenheid in de drie gewesten aanzienlijk ten opzichte van het voorgaande jaar, net als voor België als geheel (-1,6 procentpunt), waar een nulgroei werd opgetekend.

De ontwikkelingen in de gewesten liepen uiteen, hoewel ze dicht bij elkaar lagen. In Vlaanderen hield de werkgelegenheid beter stand dan in de twee andere gewesten. Ze steeg er met 5 600 personen (+0,2 %), terwijl ze terugliep met 3 400 personen in Wallonië (-0,3 %) en met 3 000 personen in Brussel (-0,4 %). De betere resultaten voor de totale werkgelegenheid in Vlaanderen zijn toe te schrijven aan, enerzijds, een sterkere groei van de zelfstandige werkgelegenheid (+2,3 %, tegen respectievelijk +1,1 % en +0,7 % in Brussel en Wallonië) en, anderzijds, een geringere afname van de werkgelegenheid van loontrekkenden (-0,3 %, tegen -0,6 % en -0,5 % in Brussel en in Wallonië).

De werkgelegenheid naar bedrijfstak ontwikkelde zich relatief gelijklopend in de drie gewesten. In feite was de sterke daling van de totale werkgelegenheid te wijten aan slechts enkele bedrijfstakken. De verliezen waren het grootst in de bedrijfstak handel, vervoer en horeca, en in de zakelijke dienstverlening. In de andere bedrijfstakken bleef het aantal werkzame personen stabiel of nam het licht af, zoals in de industrie en de energiesector, in de telecomunicatie of in de andere dienstverlenende activiteiten. De grootste toename, ten slotte, deed zich voor in de overheidsdiensten en de gezondheidszorg.

TABEL 4 AANTAL WERKZAME PERSONEN - BIJDRAGE PER BEDRIJFSTAK (A10) TOT DE REGIONALE EN NATIONALE GROEI, 2019 EN 2020
(in %punt)

	2019				2020			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	0,00	0,02	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,01
Verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie	-0,01	0,12	0,07	0,09	0,04	-0,06	-0,08	-0,05
Bouwnijverheid	-0,19	0,14	0,04	0,07	-0,02	0,13	0,00	0,07
Groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden	0,32	0,26	0,08	0,22	-0,36	-0,18	-0,24	-0,22
Informatie en communicatie	0,08	0,16	0,07	0,13	-0,04	0,05	0,01	0,02
Financiële activiteiten en verzekeringen	-0,13	-0,01	-0,03	-0,03	-0,19	0,00	-0,06	-0,04
Exploitatie van en handel in onroerend goed	0,01	0,03	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten	0,41	0,53	0,31	0,45	-0,31	-0,19	-0,19	-0,21
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0,62	0,51	0,59	0,55	0,40	0,34	0,31	0,34
Andere dienstverlenende activiteiten	0,07	0,13	0,05	0,10	0,04	0,08	0,00	0,05
TOTAAL (%)	1,17	1,89	1,19	1,60	-0,42	0,19	-0,26	-0,02

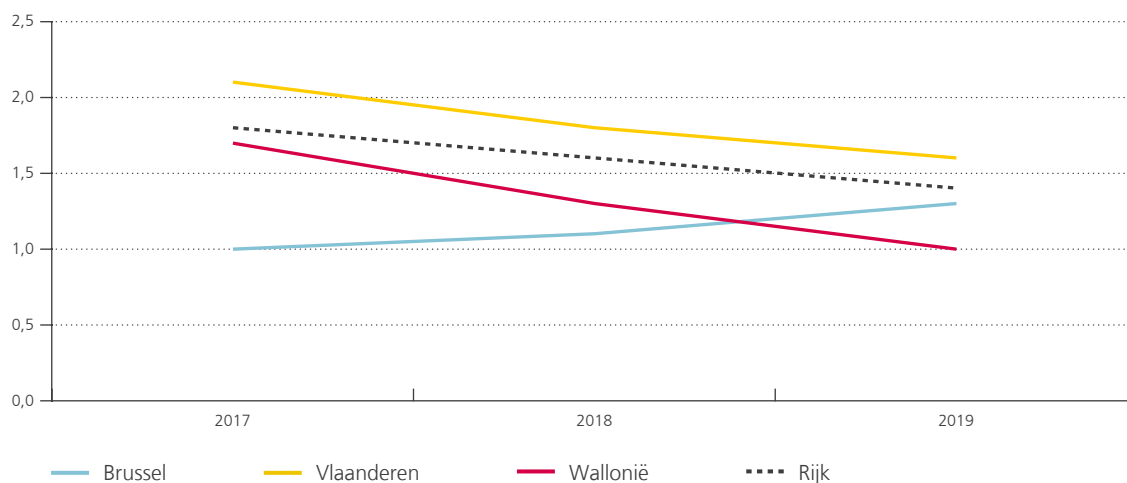
Bron: INR.

Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
 Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

2.2 Arbeidsvolume (gewerkte uren)

In 2019 steeg het in aantal gewerkte uren uitgedrukte arbeidsvolume met 1,6 % in Vlaanderen, 1,3 % in Brussel en 1,0 % in Wallonië. Op nationaal niveau nam het met 1,4 % toe. Ten opzichte van het voorgaande jaar versnelde de groei enigszins in Brussel (+0,2 procentpunt), terwijl ze licht afzwakte in Vlaanderen en in Wallonië (met respectievelijk -0,3 en -0,2 procentpunt).

Ontwikkeling van het totale arbeidsvolume per gewest (%)

Bron: INR

Net als in 2017 en 2018 droegen, in de drie gewesten, de overheidsdiensten en gezondheidszorg alsook de zakelijke dienstverlening het sterkst bij tot de groei van het totale arbeidsvolume. De financiële diensten remden die groei daarentegen af, en dat meer uitgesproken in Brussel dan in de twee andere gewesten. De ontwikkelingen naar bedrijfstak van het arbeidsvolume weerspiegelen vrij getrouw die van de totale werkgelegenheid uitgedrukt in aantal personen.

TABEL 5 HET TOTALE ARBEIDSVOLUME - BIJDRAGE PER BEDRIJFSTAK (A10) TOT DE REGIONALE EN NATIONALE GROEI, 2018 EN 2019
(in %punt)

	2018				2019			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	0,00	0,03	0,01	0,02	0,00	0,00	0,09	0,02
Verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie	-0,02	0,07	0,15	0,08	0,00	0,03	0,05	0,03
Bouwnijverheid	0,15	0,25	0,10	0,20	-0,24	0,15	-0,01	0,05
Groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden	0,07	0,21	0,28	0,21	0,32	0,28	0,19	0,26
Informatie en communicatie	0,09	0,13	0,09	0,11	0,10	0,18	0,06	0,14
Financiële activiteiten en verzekeringen	-0,25	-0,03	-0,01	-0,06	-0,11	-0,01	-0,03	-0,03
Exploitatie van en handel in onroerend goed	0,03	0,02	-0,01	0,01	0,02	0,04	0,02	0,03
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten	0,44	0,74	0,26	0,57	0,61	0,39	0,24	0,38
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	0,44	0,31	0,39	0,36	0,51	0,38	0,40	0,41
Andere dienstverlenende activiteiten	0,14	0,11	0,04	0,09	0,11	0,15	0,01	0,11
TOTAAL (%)	1,10	1,82	1,30	1,58	1,31	1,62	1,01	1,42

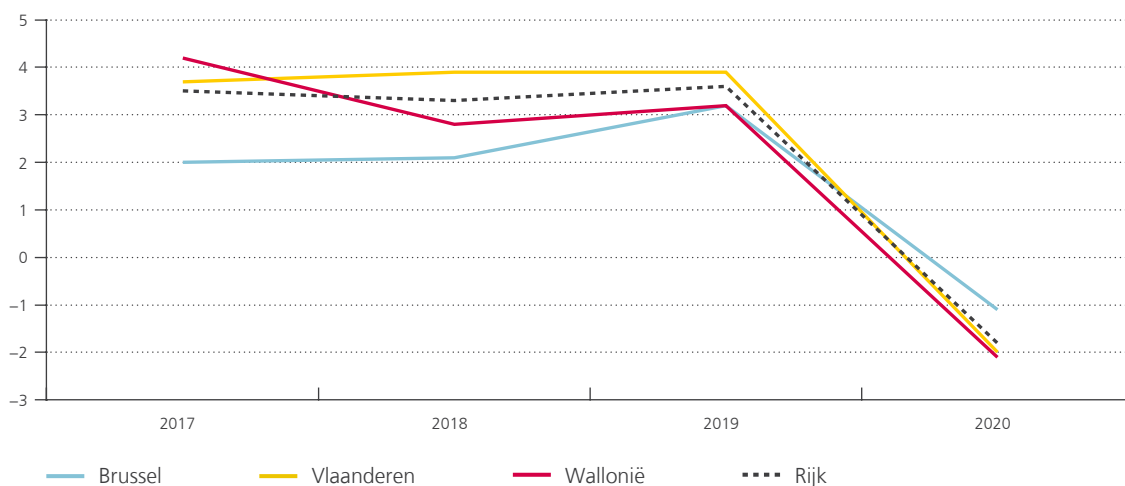
Bron: INR.

Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

2.3 Beloning van werknemers

In 2019 beliep de groei van de loonsom 3,2 % in zowel Brussel als Wallonië en 3,9 % in Vlaanderen. Voor België kwam die groei op 3,6 % uit, dat is 0,3 procentpunt meer dan in het voorgaande jaar. Het ging om een stabiele groei in Vlaanderen (-0,0 procentpunt), terwijl Brussel en Wallonië een groeiversnelling vertoonden (respectievelijk +1,1 en +0,4 procentpunt).

Ontwikkeling van de beloning van werknemers per gewest
(%)

Bron: INR

Tot de bedrijfstakken die het sterkst tot de toename van de loonsom in de gewesten bijdroegen, behoren de overheidsdiensten en de gezondheidszorg, alsook de handel, het vervoer en de horeca.

In **2020** gaf de loonkost in de drie gewesten een forse inkrimping te zien, die groter was in Vlaanderen en in Wallonië (respectievelijk -2,0 % en -2,1 %) dan in Brussel (-1,1 %). Die geringere daling in Brussel vindt haar oorsprong in de overheidsdiensten en de gezondheidszorg, en in de telecomunicatie, waar de positieve bijdrage vergelijkenderwijs krachtiger was. Omgekeerd tekenden Vlaanderen en Wallonië een sterkere negatieve bijdrage op in de industrie.

In de drie gewesten daalde de beloning van werknemers vooral in de handel, het vervoer en de horeca, alsook in de zakelijke dienstverlening. De totale private sector vertoonde trouwens een daling. Bij de overheidssector daarentegen nam de loonmassa toe¹.

TABEL 6 BELONING VAN DE WERKNEMERS - BIJDRAGE PER BEDRIJFSTAK (A10) TOT DE REGIONALE EN NATIONALE GROEI, 2019 EN 2020
(in %punt)

	2019				2020			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	0,00	0,04	0,03	0,03	0,00	0,01	0,01	0,01
Verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie	0,04	0,63	0,44	0,47	-0,06	-0,47	-0,69	-0,45
Bouwnijverheid	-0,10	0,19	0,17	0,13	-0,13	-0,20	-0,46	-0,25
Groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden	0,84	0,84	0,55	0,77	-1,43	-1,37	-1,49	-1,41
Informatie en communicatie	0,16	0,34	0,13	0,25	0,18	0,06	0,07	0,08
Financiële activiteiten en verzekeringen	-0,02	0,02	-0,04	0,00	-0,25	0,00	-0,06	-0,06
Exploitatie van en handel in onroerend goed	0,02	0,05	0,04	0,04	0,01	-0,02	-0,02	-0,01
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten	0,47	0,71	0,42	0,59	-0,81	-0,60	-0,53	-0,62
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	1,53	1,01	1,43	1,22	1,52	0,79	1,34	1,07
Andere dienstverlenende activiteiten	0,25	0,06	0,07	0,10	-0,12	-0,21	-0,27	-0,21
TOTAAL (%)	3,18	3,89	3,24	3,61	-1,08	-2,00	-2,11	-1,84

Bron: INR.

Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

¹ Voor nadere informatie, zie bijlage 10 "Bijdrage per bedrijfstak A38 tot het verloop van de beloning van werknemers in 2019 en 2020".

3. Rekeningen van de huishoudens en finale consumptieve bestedingen per institutionele sector

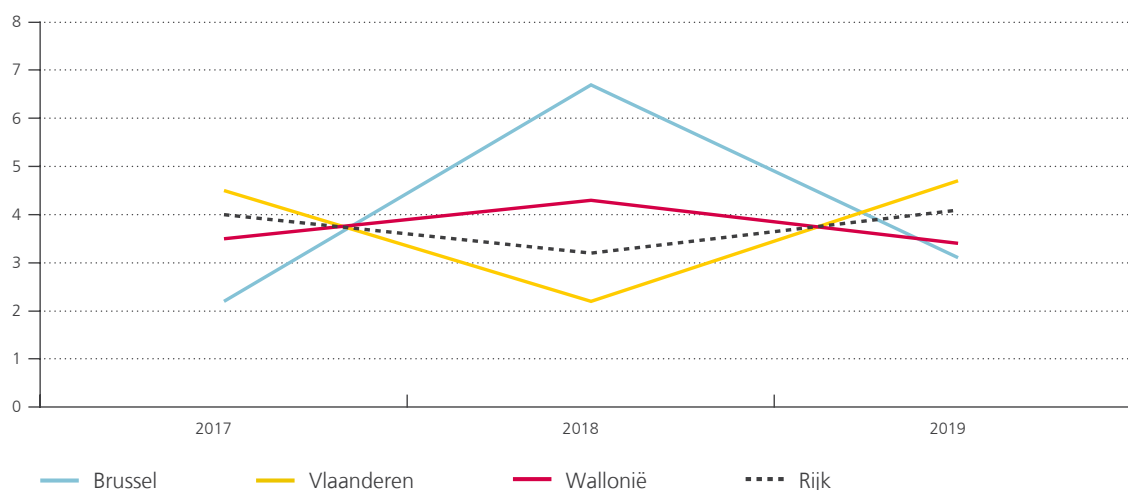
In dit derde deel worden, voor de afgelopen jaren, de ontwikkelingen van de belangrijkste transacties uit de rekeningen van de huishoudens voorgesteld en toegelicht, namelijk het inkomen, de consumptieve bestedingen per institutionele sector en de brutospaarquote. Ter herinnering, deze aggregaten worden berekend volgens de woonplaats van het huishouden.

3.1 Netto beschikbaar inkomen

Het netto beschikbaar inkomen omvat het inkomen dat huishoudens ontvangen voor hun deelname aan het productieproces en het inkomen uit vermogen (primaair inkomen), vermeerderd met de sociale uitkeringen en schadeverzekeringen, en verminderd met de sociale premies, belastingen en verzekeringspremies.

In **2019** nam het beschikbaar inkomen (in nominale termen) in de drie gewesten toe, namelijk met +4,7 % in Vlaanderen, +3,4 % in Wallonië en +3,1 % in Brussel. Voor de Vlaamse huishoudens was dat de sterkste toename sinds 2009. Het gunstige verloop in Wallonië en in Brussel stemt daarentegen overeen met een vertraging ten opzichte van het voorgaande jaar (met respectievelijk -0,8 procentpunt en -3,6 procentpunt). In 2018 vertoonde de groei van het inkomen van de huishoudens in die twee gewesten een historische piek sinds 2009.

Ontwikkeling van het netto beschikbaar inkomen per gewest (%)

Bron: INR

De beloning van werknemers – de belangrijkste component van het primair inkomen – droeg het sterkst bij tot de groei van het beschikbaar inkomen, en dat in ruimere mate in Brussel dan in Vlaanderen en Wallonië. De sociale uitkeringen exclusief sociale overdrachten in natura in Vlaanderen, de belastingen in Wallonië en het gemengd inkomen in Brussel droegen eveneens aanzienlijk bij tot de groei van het beschikbaar inkomen in de gewesten.

De sociale premies en de overige lopende overdrachten waren de componenten met de hoogste negatieve weerslag in Vlaanderen en Wallonië. In Brussel werden de grootste negatieve bijdragen geleverd door de sociale premies en de sociale uitkeringen exclusief sociale overdrachten in natura.

TABEL 7 HET NETTO BESCHIKBAAR INKOMEN - BIJDRAGE PER COMPONENT TOT DE REGIONALE EN NATIONALE GROEI, 2018 EN 2019
(in %punt)

Secundaire inkomensverdelingsrekening (II.2) (netto)	2018				2019			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
<i>Middelen</i>								
Exploitatieoverschot (B2n)	0,12	0,09	0,10	0,10	0,01	-0,03	-0,04	-0,03
Gemengd inkomen (B3n)	0,15	0,38	0,27	0,33	0,54	0,43	0,30	0,41
Beloning van werknemers (D1)	3,93	3,19	2,88	3,17	4,84	3,47	3,03	3,47
Inkomen uit vermogen (D4)	1,30	-0,24	0,31	0,06	0,25	0,06	0,09	0,09
Toegerekende sociale premies t.l.v. werkgevers (D.612m)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sociale uitkeringen (exclusief sociale overdrachten in natura) (D.62)	3,27	0,33	1,90	1,06	-1,11	1,93	0,42	1,19
Overige inkomensoverdrachten (D.7)	0,31	0,21	0,24	0,22	0,20	0,13	0,02	0,10
<i>Bestedingen</i>								
Inkomen uit vermogen (D4)	0,05	0,05	0,04	0,04	-0,02	-0,05	0,12	0,00
Belastingen op inkomen, vermogen, ... (D.5)	-0,59	-0,74	-0,41	-0,63	-0,14	0,06	0,43	0,15
Sociale premies (D.61)	-1,00	-0,82	-0,73	-0,81	-1,45	-1,16	-0,92	-1,12
Uitkeringen overige sociale verzekeringen (D.622b)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Overige inkomensoverdrachten (D.7)	-0,78	-0,23	-0,34	-0,32	-0,01	-0,16	-0,05	-0,11
Netto beschikbaar inkomen (B.6n)	6,75	2,20	4,26	3,23	3,12	4,67	3,41	4,15

Bron: INR.

- Componenten van de rekening voor bestemming van primaire inkomens
- Top 2 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling
- Top 2 laagste bijdrage tot de ontwikkeling

In 2019 was het netto beschikbaar inkomen per inwoner vrijwel gelijk in Wallonië en in Brussel (met respectievelijk € 20 047 en € 20 251). In Vlaanderen bedroeg het € 23 371, dat is 17 % meer dan dat in de twee andere gewesten. In vergelijking met 2018 steeg het beschikbaar inkomen per inwoner in de drie gewesten: met 2,3 % in Brussel, 3,1 % in Wallonië en 4,0 % in Vlaanderen.

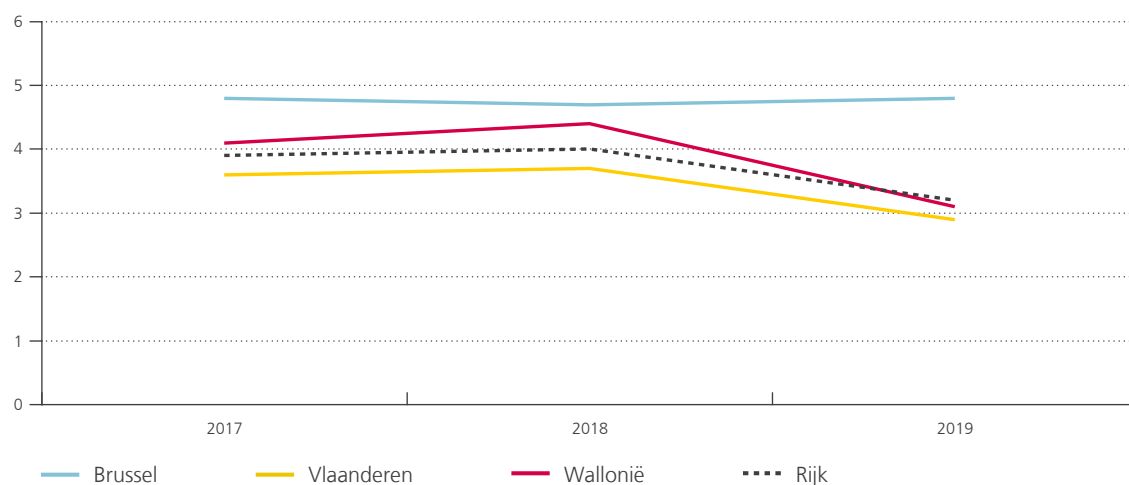
3.2 Finale consumptieve bestedingen

De finale consumptieve bestedingen omvatten de effectief door de huishoudens, de overheid en de instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens (IZWBH) verrichte uitgaven voor het verwerven van goederen en diensten om aan de individuele of collectieve consumptieve behoeften te voldoen. De resultaten worden getoond in volgorde van de omvang van die consumptieve bestedingen, te beginnen met de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens, die bijna twee derde van de totale consumptieve bestedingen uitmaken.

3.2.1 Finale consumptieve bestedingen van de huishoudens

In 2019 bedroegen de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens in totaal € 240,8 miljard voor België als geheel (+3,2 %); ze waren als volgt verdeeld over de drie gewesten: € 143,4 miljard in Vlaanderen (+2,9 %), € 71,9 miljard in Wallonië (+3,1 %) en € 25,5 miljard in Brussel (+4,8 %). Tijdens de periode 2017-2019 stegen de bestedingen in Brussel systematisch sterker.

Ontwikkeling van de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens per gewest (%)

Bron: INR

In vergelijking met 2018 vertraagde de groei van de consumptieve bestedingen in Vlaanderen en vooral in Wallonië (met respectievelijk -0,8 en -1,3 procentpunt), terwijl hij zich relatief goed handhaafde in Brussel (+0,1 procentpunt).

In Brussel waren de belangrijkste verschillen inzake bijdrage tot de groei tussen 2018 en 2019 te zien in de bestedingen voor huisvesting (+1,8 procentpunt) en dit vooral in de reële huurgelden, alsook in de uitgaven voor gezondheidszorg (-0,4 procentpunt).

De totale groei van de uitgaven van de huishoudens in Vlaanderen en Wallonië is tussen 2018 en 2019 sterk vertraagd door een forse vermindering van de bijdragen van zowel de bestedingen voor huisvesting (met respectievelijk -0,5 en -0,6 procentpunt) als die voor diverse goederen en diensten (-0,4 procentpunt). De verzwakking van de groei in Wallonië is ook toe te schrijven aan de lagere bijdrage van de uitgaven voor vervoer (-0,2 procentpunt).

TABEL 8

FINALE CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN VAN DE HUISHOUDENS - BIJDRAGE PER BESTEDINGSCATEGORIE (COICOP 2 DIGITS) TOT DE REGIONALE EN NATIONALE GROEI, 2018 EN 2019

(in %punt)

	2018				2019			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken	0,57	0,35	0,49	0,41	0,58	0,34	0,48	0,41
Alcoholische dranken en tabak	0,21	0,09	0,19	0,13	0,25	0,10	0,22	0,15
Kleding en schoeisel	0,03	0,08	0,08	0,08	0,01	0,04	0,05	0,04
Huisvesting, water, gas, elektriciteit en andere brandstoffen	1,20	0,89	0,89	0,92	1,79	0,36	0,30	0,49
Stoffering, huishoudelijke apparaten en dagelijks onderhoud van de woning	0,27	0,05	0,34	0,16	0,38	0,15	0,45	0,27
Gezondheidszorg	0,42	0,16	0,52	0,29	-0,01	0,36	0,37	0,33
Vervoer	0,29	0,57	0,44	0,50	0,21	0,50	0,19	0,38
Communicatie	0,03	-0,02	0,01	-0,01	0,10	0,05	0,08	0,06
Recreatie en cultuur	0,53	0,40	0,28	0,38	0,41	0,25	0,14	0,24
Onderwijs	0,06	0,04	0,05	0,04	0,02	0,02	0,01	0,02
Restaurants en hotels	0,73	0,48	0,59	0,54	0,82	0,55	0,66	0,61
Diverse goederen en diensten	0,39	0,57	0,48	0,52	0,28	0,19	0,13	0,18
p.m. totale groei (in %)	4,73	3,66	4,37	3,98	4,84	2,93	3,09	3,18

Bron: INR.

 Top 3 hoogste bijdrage tot de ontwikkeling

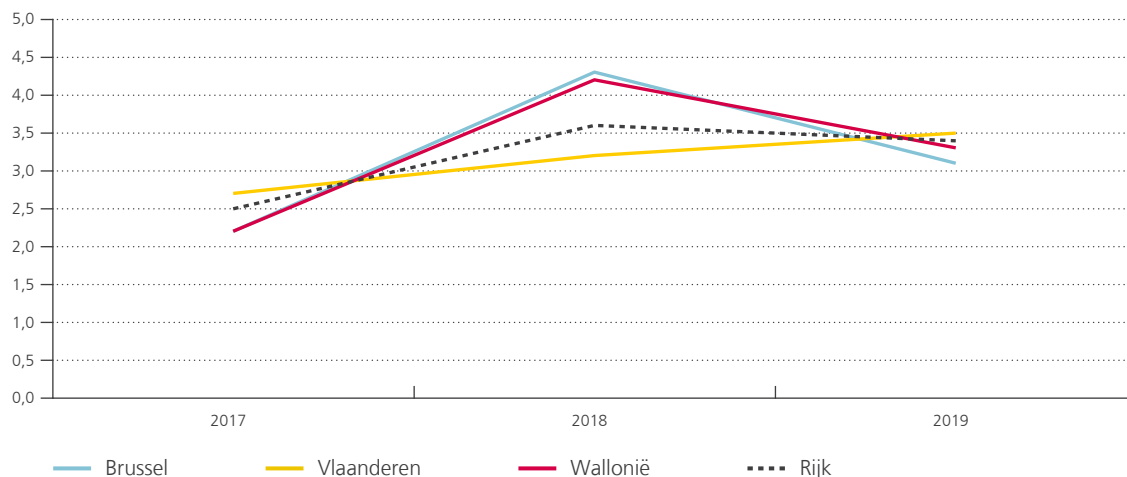
De gegevens over de bijdragen tot de groei van de regionale finale consumptieve bestedingen van de huishoudens op het niveau COICOP 3 digits voor het jaar 2019 zijn beschikbaar als bijlage.

3.2.2 Finale consumptieve bestedingen van de overheid

In 2019 bedroegen de consumptieve bestedingen van de overheid € 109,9 miljard op nationaal niveau, dat is een stijging met 3,4 %. Op gewestelijk niveau namen ze toe met 3,1 % in Brussel, 3,5 % in Vlaanderen en 3,3 % in Wallonië. De groei vertraagde aanzienlijk in Brussel en in Wallonië (met respectievelijk -1,2 en -0,9 procentpunt), maar versnelde licht in Vlaanderen (+0,3 procentpunt).

Ontwikkeling van de finale consumptieve bestedingen van de overheid

(%)

Bron: INR

Terwijl de bijdragen van de collectieve bestedingen voor elk van de gewesten tussen 2018 en 2019 relatief stabiel bleven, vertoonden de uitgaven voor onderwijs en gezondheidszorg een wisselend verloop. In Vlaanderen namen de bijdragen van de uitgaven voor onderwijs en gezondheidszorg immers toe, terwijl ze in zowel Wallonië als Brussel terugliepen, en zelfs zeer krachtig voor de gezondheidszorg in dat laatste gewest.

TABEL 9 FINALE CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN VAN DE OVERHEID - BIJDRAGE VAN DE BELANGRIJKSTE COMPONENTEN TOT DE REGIONALE EN NATIONALE GROEI, 2018 EN 2019
(in %punt)

	2018				2019			
	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Individuele consumptieve bestedingen (P.31) = sociale overdrachten in natura (D.63)"	2,98	1,88	2,98	2,35	1,85	2,30	2,26	2,24
Niet-marktproductie (D.631)	1,49	0,81	1,16	1,21	1,63	0,86	0,94	0,80
<i>waarvan: onderwijs</i>	1,21	0,66	0,87	0,78	0,80	0,81	0,54	0,72
Aangekochte marktproductie (D.632)	1,49	1,08	1,82	1,36	0,22	1,43	1,31	1,27
<i>waarvan: gezondheidszorg</i>	1,34	0,82	1,55	1,11	0,22	1,45	1,26	1,26
Collectieve consumptieve bestedingen (P.32)	1,36	1,31	1,20	1,28	1,28	1,21	1,09	1,18
p.m. totale groei (in %)	4,33	3,20	4,18	3,63	3,13	3,51	3,34	3,42

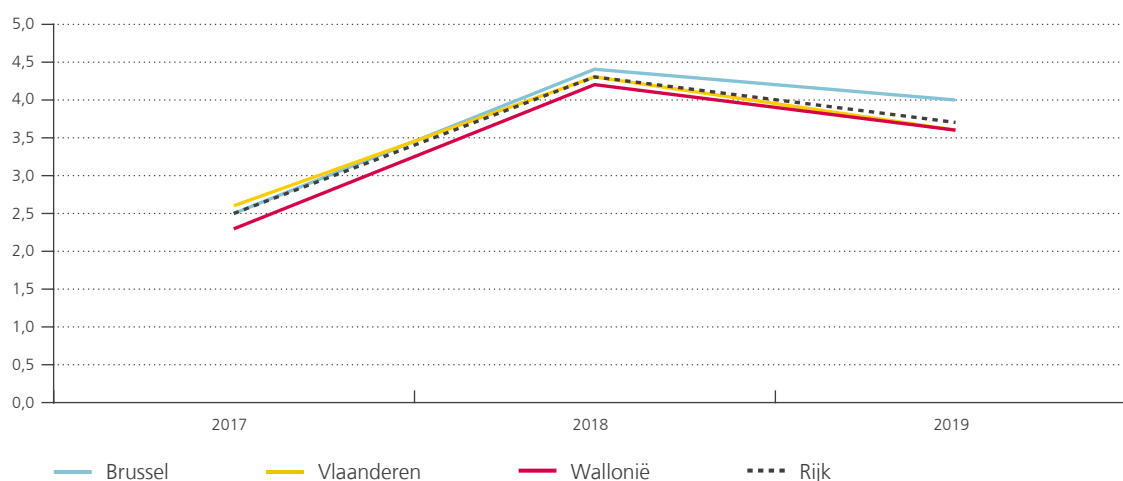
Bron: INR.

3.2.3 Finale consumptieve bestedingen van de instellingen zonder winstoogmerk ten behoeve van huishoudens (IZWBH)

Het is belangrijk op te merken dat de componenten van de finale consumptieve bestedingen van de IZWBH voornamelijk op basis van bevolkingsaantallen (de totale bevolking of bepaalde bevolkingsgroepen) over de geografische entiteiten worden verdeeld. Dit verklaart het geringe verschil in groei tussen de drie gewesten.

In **2019** stegen de consumptieve bestedingen van de IZWBH in de drie gewesten minder snel dan in 2018. In absolute cijfers bedroegen de consumptieve bestedingen van de IZWBH € 5,0 miljard voor België (+3,7 %), waarvan € 2,9 miljard in Vlaanderen (+3,6 %), € 1,6 miljard in Wallonië (+3,6 %) en € 0,5 miljard in Brussel (+4,0 %).

Ontwikkeling van de finale consumptieve bestedingen van de IZW's per gewest (%)

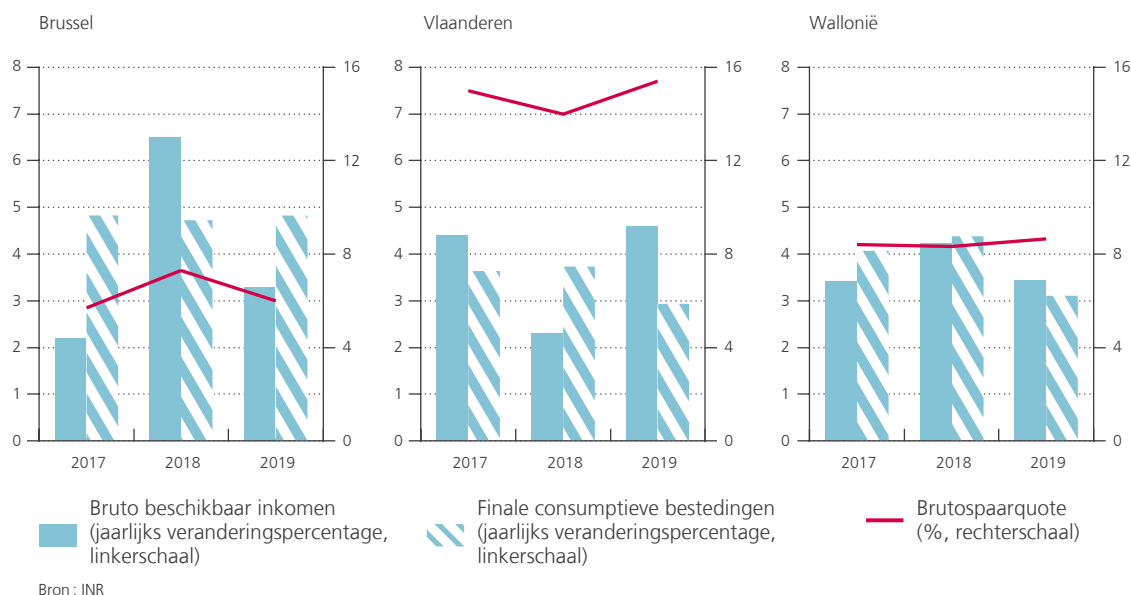

3.3 Brutospaarquote

De brutospaarquote wordt gedefinieerd als de verhouding tussen de brutobesparingen en het bruto beschikbaar inkomen dat vooraf werd gecorrigeerd voor wijzigingen in de rechten van de huishoudens op de pensioenfondsen. Dit vooraf gecorrigeerde bruto beschikbaar inkomen kan dus ofwel worden aangewend in de vorm van consumptieve bestedingen van de huishoudens ofwel worden gespaard (brutobesparingen).

De volgende grafiek toont de ontwikkeling van die drie variabelen over de laatste drie jaar.

Bruto beschikbaar inkomen, finale consumptieve bestedingen en brutospaarquote van de huishoudens in lopende prijzen, per gewest (2017-2019)

In 2019 bleef de brutospaarquote van de Vlaamse huishoudens (15,4 %) ruimschoots hoger dan die van de Waalse (8,7 %), die op haar beurt hoger was dan de spaarquote van de Brusselse huishoudens (6,0 %). De verhouding tussen de brutospaarquotes in de gewesten is sinds 2014 niet meer veranderd.

Hoewel de brutospaarquote van de Vlaamse en Waalse huishoudens in 2018 daalde, nam ze in 2019 opnieuw toe (met respectievelijk +1,4 en +0,4 procentpunt). Het bruto beschikbaar inkomen steeg er immers sneller dan de consumptieve bestedingen. De bestedingen van de Brusselse huishoudens daarentegen namen aanzienlijk sterker toe dan het bruto beschikbaar inkomen, wat leidde tot een daling van de brutospaarquote van 7,3 % tot 6,0 % (-1,3 procentpunt) tussen 2018 en 2019.

Economische structuur van de gewesten

In dit hoofdstuk wordt de economische structuur van de gewesten geanalyseerd aan de hand van verschillende variabelen, namelijk de toegevoegde waarde, de werkgelegenheid en de consumptieve bestedingen van de huishoudens.

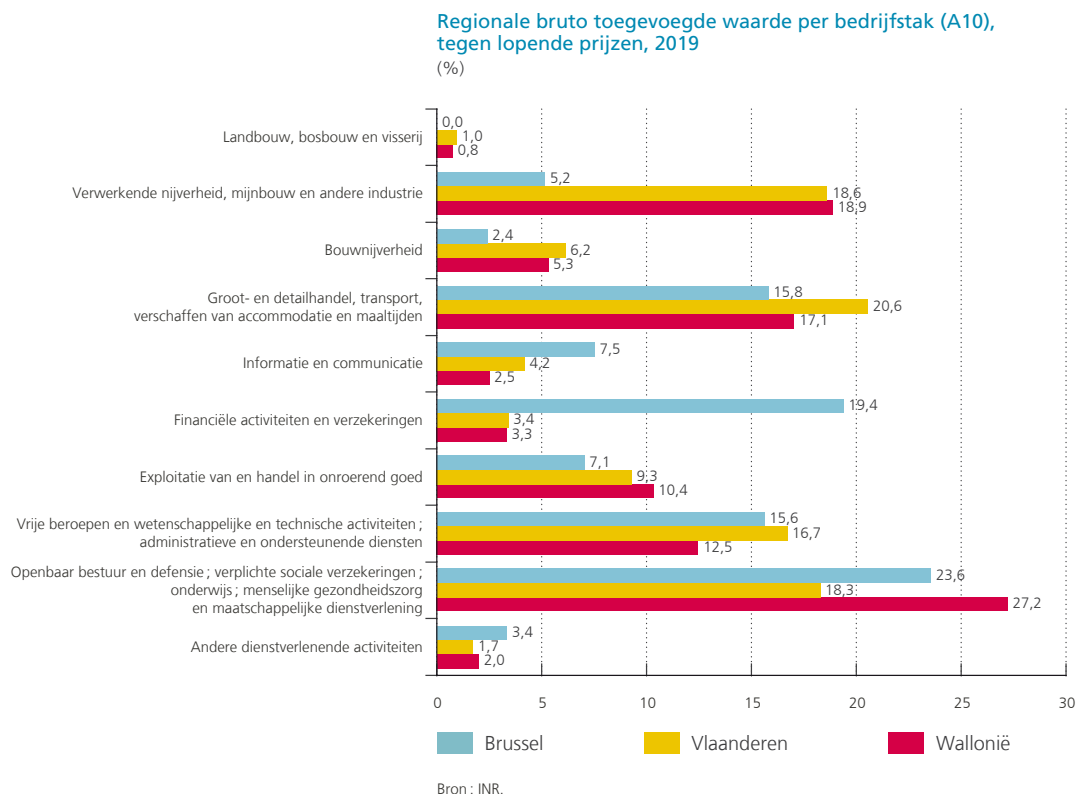
1. Structuur van de toegevoegde waarde van de gewesten

De onderstaande grafiek toont het aandeel van de A10-bedrijfstakken in de bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen van elk gewest in 2019. De laatste jaren is de economische structuur in de drie gewesten relatief stabiel gebleven.

In de drie gewesten hebben drie bedrijfstakken een omvangrijk aandeel in de toegevoegde waarde. Dat zijn de overheidsdiensten en gezondheidszorg, de branche handel, vervoer en horeca, en de zakelijke dienstverlening. Deze drie bedrijfstakken vertegenwoordigen meer dan de helft van de bruto toegevoegde waarde die in elk gewest wordt gecreëerd. De som van hun gewichten bedraagt 55,0 % in Brussel, 55,6 % in Vlaanderen en 56,8 % in Wallonië.

In Wallonië en Brussel vormen de overheidsdiensten en gezondheidszorg de bedrijfstak die het grootste deel van de toegevoegde waarde voortbrengt. Die branche vertegenwoordigt er respectievelijk 27,2 % en 23,6 % van het totaal per gewest. In Vlaanderen levert die bedrijfstak 18,3 % van de toegevoegde waarde op en is het de op twee na grootste branche.

Vlaanderen en Wallonië verschillen ook van Brussel door een veel groter aandeel van de activiteiten van de branche industrie en energie in de toegevoegde waarde van de gewesten. Die bedrijfstak is de op een na grootste branche in die twee gewesten.

In Brussel neemt de financiële dienstverlening een prominenter plaats in dan in Vlaanderen en Wallonië. Die branche alleen al vertegenwoordigt een vijfde van de in de hoofdstad geproduceerde toegevoegde waarde en is aldus de op een na grootste bedrijfstak.

2. Structuur van de werkgelegenheid van de gewesten

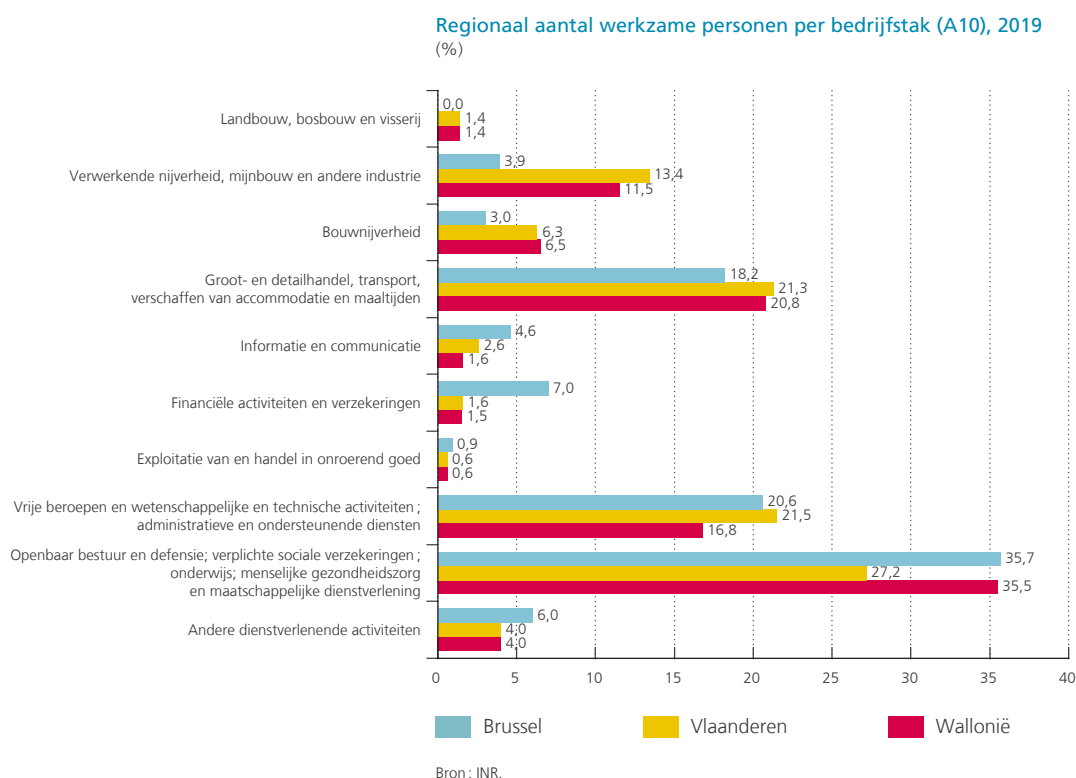
De onderstaande grafiek toont het aandeel van de verschillende A10-bedrijfstakken in de totale werkgelegenheid van elk gewest in 2019. Voor de werkgelegenheidsstructuur zijn de verschillen tussen de gewesten kleiner dan voor de toegevoegde waarde. De reden hiervoor is dat sommige bedrijfstakken meer toegevoegde waarde per werkzame persoon scheppen dan andere, maar ook dat het ene gewest, voor eenzelfde bedrijfstak, meer toegevoegde waarde creëert dan het andere.

De overheidsdiensten en gezondheidszorg hebben in de drie gewesten het grootste aantal werknemers en zelfstandigen samen. In Brussel en Wallonië vertegenwoordigt die bedrijfstak meer dan een derde van de totale werkgelegenheid (respectievelijk 35,7 % en 35,5 %), wat aanzienlijk meer is dan in Vlaanderen (27,2 %).

De bedrijfstak handel, vervoer en horeca vormt de op een na grootste branche in aantal werkenden in Wallonië, en de op twee na grootste in Vlaanderen en in Brussel. Hij verschaft respectievelijk 20,8 %, 21,3 % en 18,2 % van de totale werkgelegenheid in die gewesten.

De zakelijke dienstverlening omvat een breed scala van activiteiten, zoals rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, diensten van ingenieurs, onderzoek en ontwikkeling op wetenschappelijk gebied, of administratieve en ondersteunende diensten. Ze vormt de op een na grootste bedrijfstak in aantal werkzame personen in Vlaanderen en Brussel, met respectievelijk 21,5 % en 20,6 % van de werkgelegenheid. Die branche neemt in Wallonië de derde plaats in (16,8 %).

Net als voor de toegevoegde waarde verschaft Brussel meer werkgelegenheid in de financiële dienstverlening en in informatie en communicatie dan de andere twee gewesten. In Vlaanderen en Wallonië is een aanzienlijk deel van de werkgelegenheid geconcentreerd in de bedrijfstak industrie en energie, hoewel dat aandeel mettertijd wel afneemt.

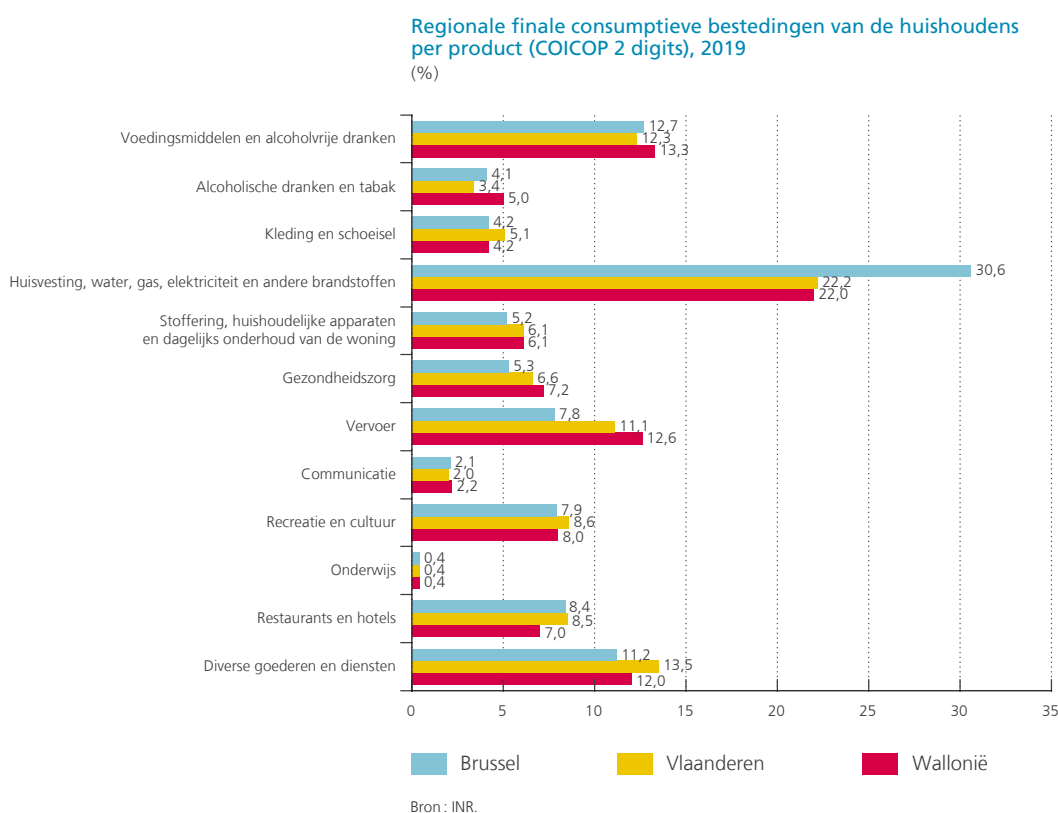
3. Gewestelijke structuur van de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens

De structuur van de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens kan worden benaderd op basis van de verdeling van de belangrijkste bestedingscategorieën volgens de COICOP 2 digits, zoals weergegeven in de onderstaande grafiek. Deze grafiek geeft de structuur van de consumptie van de huishoudens weer voor het meest recente jaar waarvoor cijfers beschikbaar zijn, namelijk 2019. Die structuur is echter relatief constant in de tijd: de vier voornaamste categorieën zijn al jaren dezelfde voor de drie gewesten. Alleen de grootteorde verschilt zeer lichtjes van jaar tot jaar, maar de bestedingen voor huisvesting blijven veruit de grootste.

In de drie gewesten hebben drie categorieën een aandeel van meer dan 10 % in de totale bestedingen. Naast de bestedingen voor huisvesting, water, gas, elektriciteit en andere brandstoffen (COICOP 04) zijn dat de bestedingen voor voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken (COICOP 01) en die voor diverse goederen en diensten (COICOP 12¹).

In Vlaanderen en Wallonië bereiken het aandeel van de bestedingen voor huisvesting, water, gas, elektriciteit en andere brandstoffen (COICOP 04) en dat voor voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken (COICOP 01) relatief vergelijkbare niveaus. In Wallonië daarentegen ligt het aandeel van de uitgaven voor vervoer (COICOP 07) hoger. In Vlaanderen hebben de bestedingen voor diverse goederen en diensten (COICOP 12) dan weer een groter aandeel.

Brussel verschilt van de andere gewesten door het overwicht van de bestedingen voor huisvesting, water, gas, elektriciteit en andere brandstoffen (COICOP 04) en het kleinere aandeel van de uitgaven voor vervoer (COICOP 07).

¹ De diverse goederen en diensten worden verder onderverdeeld in zeven subcategorieën op het niveau van de COICOP 3 digits, zoals blijkt uit tabel 11 in bijlage 2. De verzekeringsdiensten en financiële diensten vormen de belangrijkste componenten ervan en maken samen de helft uit van de uitgaven onder COICOP 12.

Herzienen voor de jaren 2017-2019 in deze versie

De regionale rekeningen voor de jaren 2017 tot en met 2019 werden in januari 2021 gepubliceerd overeenkomstig de resultaten van de in oktober 2020 gepubliceerde nationale rekeningen 2019. In deze publicatie werden de resultaten voor die jaren aangepast aan de resultaten van de in oktober 2021 gepubliceerde nationale rekeningen 2020.

De referentiepublicatie van de nationale rekeningen 2020, waarop de huidige regionale rekeningen steunen, bevatten geen methodologische wijzigingen.

1. Herzienen voor de variabelen per bedrijfstak, uitgesplitst naar werkplaats

Alle wijzigingen die nationaal doorgevoerd werden, vloeiden voort uit punctuele en algemene correcties op basis van bijkomende informatie. Die wijzigingen per sector/SUT-bedrijfstak vormen de belangrijkste oorzaak van de wijzigingen in de regionale resultaten van alle variabelen.

Daarnaast werden de verdeelsleutels voor eenheden met vestigingen in meerdere arrondissementen iets verfijnd door bijkomende informatie: de lonen van studenten werden toegevoegd en de verdeelsleutels werden aangepast in geval er zich fusies of splitsingen voordeden.

Tabel 10 geeft per variabele een overzicht van de revisies en de impact ervan op enerzijds de gewestelijke aandelen en anderzijds de groei per gewest. Voor 2019 kunnen de wijzigingen iets groter zijn dan voor de jaren 2017 en 2018 door de overstap van de voorlopige naar de definitieve methode en dit zowel op nationaal als regionaal vlak. Doordat niet alle informatie reeds beschikbaar is op het ogenblik van de ramingen voor het laatste jaar¹, worden extrapolatiemethodes toegepast. Het resultaat ervan kan afwijken van datgene dat een jaar later bekomen wordt volgens de normale procedures. Verder dient opgemerkt te worden dat geringe revisies op het niveau van het Rijk voor de totale economie soms wel grotere wijzigingen per sector en bedrijfstak verbergen, waardoor het effect op de diverse gewesten verschillend kan zijn.

De impact van alle herzieningen op de aandelen per gewest was voor alle variabelen zeer beperkt.

De impact van alle herzieningen op de groei per gewest was het belangrijkste bij de toegevoegde waarde (zowel tegen lopende prijzen als naar volume). Punctuele aanpassingen op ondernemingsniveau door bijkomende informatie hebben vaak slechts een impact in een of een beperkt aantal arrondissementen.

De herzieningen van de groei van de toegevoegde waarde tegen lopende prijzen in 2018 (opwaarts voor Brussel en Wallonië en neerwaarts in Vlaanderen) zijn vooral toe te schrijven aan specifieke correcties op ondernemingsniveau bij de administratieve aggregaten door bijkomende informatie enerzijds en door informatie op ondernemingsniveau m.b.t. de uitgaven voor R&D (gebaseerd op de Belspo-enquête waarvan de resultaten voor 2018 en 2019 bij de vorige versie van de nationale en regionale rekeningen nog niet beschikbaar waren).

Daarnaast valt ook de grotere herziening op bij het aantal gewerkte uren door zelfstandigen te Brussel. De herzieningen zijn hier vooral afkomstig van de raming van het aantal gewerkte uren per zelfstandige volgens de enquête naar de arbeidskrachten (EAK). Normaal gezien worden die per jaar geraamd op basis van een gewogen gemiddelde over drie jaren (cijfer voor 2018 = 25 % gebaseerd op EAK 2017, 50 % EAK 2018 en 25 % EAK 2019). In de vorige versie werden echter slechts 2 jaren in aanmerking genomen (cijfer voor 2018 = 25 % EAK 2017 en 75 % EAK 2018). Die aanpassing had een groter impact op de resultaten voor Brussel dan op die voor de andere twee gewesten.

¹ De raming van de toegevoegde waarde, bijvoorbeeld, wordt in de nationale rekeningen normaal geraamd op basis van o.a. jaarrekeningeninformatie. Bij de raming van het laatste jaar is echter maximaal 2/3 van alle jaarrekeningen beschikbaar. Regionaal wordt die bron dan ook niet gebruikt.

TABEL 10

VARIABELN PER BEDRIJFSTAK: IMPACT VAN DE REVISIES OP DE AANDELEN EN GROEI PER GEWEST

	Revisie in niveau (%)			Impact (in %punt) op					
				Aandelen			Groei		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen, tegen lopende prijzen									
Brussel	-0,1	0,5	1,1	0,0	0,1	0,1	-0,1	0,6	0,6
Vlaanderen	0,0	-0,4	-0,1	0,0	-0,2	-0,3	0,0	-0,5	0,3
Wallonië	0,1	0,2	1,4	0,0	0,1	0,2	0,1	0,2	1,2
Rijk	0,0	-0,1	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,6
Bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen naar volume									
Brussel	0,0	0,8	1,6	0,0	0,1	0,2	0,0	0,8	0,8
Vlaanderen	0,0	-0,3	-0,2	0,0	-0,2	-0,4	0,0	-0,4	0,1
Wallonië	0,0	0,3	1,2	0,0	0,1	0,2	0,0	0,3	0,9
Rijk	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4
Loontrekkenden									
Brussel	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Vlaanderen	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Wallonië	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zelfstandigen									
Brussel	0,2	0,2	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	-0,8
Vlaanderen	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Wallonië	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal werkzame personen									
Brussel	0,0	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
Vlaanderen	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Wallonië	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gewerkte uren door loontrekkenden									
Brussel	0,0	-0,3	n.b.	0,0	0,0	n.b.	0,0	-0,3	n.b.
Vlaanderen	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.
Wallonië	0,0	0,1	n.b.	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,1	n.b.
Rijk	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.
Gewerkte uren door zelfstandigen									
Bruxelles	0,2	1,2	n.b.	0,0	0,1	n.b.	0,2	1,0	n.b.
Flandre	0,0	-0,2	n.b.	0,0	-0,1	n.b.	0,0	-0,2	n.b.
Wallonie	-0,1	-0,1	n.b.	0,0	0,0	n.b.	-0,1	-0,1	n.b.
Royaume	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.
Totaal arbeidsvolume									
Brussel	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.	0,0	-0,1	n.b.
Vlaanderen	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.
Wallonië	0,0	0,1	n.b.	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,1	n.b.
Rijk	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.	0,0	0,0	n.b.
Beloning van werknemers									
Brussel	-0,1	0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,2	-0,3
Vlaanderen	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2
Wallonië	0,1	0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,1	0,1	0,0	-0,3
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bruto-investeringen in vaste activa									
Brussel	n.b.	-0,4	n.b.	n.b.	0,0	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Vlaanderen	n.b.	-0,5	n.b.	n.b.	0,2	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Wallonië	n.b.	-1,6	n.b.	n.b.	-0,2	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Rijk	n.b.	-0,7	n.b.	n.b.	0,0	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.

Bron: INR.

2. Herzieningen voor de inkomensrekeningen van de huishoudens en de finale consumptieve bestedingen per institutionele sector, uitgesplitst naar woonplaats

Ook hier zijn de wijzigingen in de regionale verdeling vooral het gevolg van wijzigingen in de te verdelen nationale cijfers per transactie vanaf datajaar 2016.

Hierop doen zich enkele uitzonderingen voor.

Voor de regionale verdeling van de inkomens uit vermogen werd voor het jaar 2017 geactualiseerde informatie ontvangen van een aantal grootbanken, waardoor vooral langs de middenkant meer toegekend werd aan Vlaanderen.

Voor het jaar 2018 werd de regionale verdeling van het wagenpark en van de pensioenen eveneens aangepast, met vooral bij de sociale uitkeringen een neerwaartse revisie voor Vlaanderen tot gevolg.

De verdeelsleutels voor de regionale verdeling van de consumptieve uitgaven door gezinnen m.b.t. onderwijs werden eveneens geactualiseerd, maar binnen het geheel van de consumptieve bestedingen was de impact verwaarloosbaar.

De herzieningen hadden een beperkt impact op de aandelen per gewest. De impact op de groeicijfers was iets groter met voor Brussel en Wallonië een neerwaartse herziening van de groei van zowel het primair als beschikbaar inkomen in 2017 en een opwaartse in 2018. Voor Vlaanderen was dit net omgekeerd. De oorzaak lag vooral bij de herziening van de inkomens uit vermogen (cf. supra).

Alle revisies samen hadden een groter effect op de brutobesparingen, aangezien die in absolute waarde veel kleiner zijn dan het bruto beschikbaar inkomen en de finale consumptieve bestedingen van de huishoudens. Het grootste effect valt waar te nemen bij de neerwaartse revisie van de brutospaarquote van de huishoudens in Brussel in 2017 en een opwaartse in 2018.

TABEL 11

REKENING GEZINNEN EN FINALE CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN PER INSTITUTIONELE SECTOR: IMPACT VAN DE REVISIES OP DE AANDELEN EN DE GROEI PER GEWEST

	Revisie in niveau (%)		Impact (in %punt) op			
			Aandelen		Groeï	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Netto primair inkomen						
Brussel	-0,9	0,1	-0,1	0,0	-0,9	1,1
Vlaanderen	0,3	0,1	0,2	0,0	0,3	-0,2
Wallonië	-0,3	0,0	-0,1	0,0	-0,3	0,3
Rijk	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Netto beschikbaar inkomen						
Brussel	-1,2	2,2	-0,1	0,2	-1,3	3,6
Vlaanderen	0,4	-0,5	0,3	-0,3	0,5	-1,0
Wallonië	-0,7	0,4	-0,2	0,1	-0,6	1,1
Rijk	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Bruto beschikbaar inkomen + aanpassingen voor wijziging in de pensioenrechten						
Brussel	-1,1	2,0	-0,1	0,2	-1,1	3,2
Vlaanderen	0,4	-0,5	0,3	-0,3	0,4	-0,9
Wallonië	-0,7	0,3	-0,2	0,1	-0,6	1,0
Rijk	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finale consumptieve bestedingen van de huishoudens						
Brussel	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Vlaanderen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wallonië	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Rijk	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finale consumptieve bestedingen van de overheid						
Brussel	0,9	1,4	0,1	0,1	0,6	0,5
Vlaanderen	-0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,1	0,3
Wallonië	0,2	0,4	0,0	0,0	-0,1	0,3
Rijk	0,1	0,4	0,0	0,0	0,1	0,3
Finale consumptieve bestedingen van de IZW's ten behoeve van huishoudens						
Brussel	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1
Vlaanderen	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1
Wallonië	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1
Rijk	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1
Bruto-besparingen						
Brussel	-17,8	34,0	-1,0	1,6	-14,2	52,4
Vlaanderen	2,4	-3,8	2,1	-2,8	3,1	-6,1
Wallonië	-5,8	6,2	-1,1	1,2	-6,7	11,7
Rijk	-0,4	-0,1	0,0	0,0	-0,1	0,3
Bruto spaarquote (in %punt)						
Brussel	-1,2	1,7				
Vlaanderen	0,3	-0,5				
Wallonië	-0,5	0,5				
Rijk	0,0	0,0				

Bron: INR.

3. Geografische opdeling van de resultaten op basis van de Nomenclatuur voor statistische eenheden (NUTS)¹

3.1 Nomenclatuur NUTS

Voor de opmaak van regionale rekeningen worden **administratieve indelingen** gebruikt. Die zijn voor alle EU-lidstaten opgenomen in de 'Nomenclature of Territorial Units for Statistics' (NUTS). Voor België gaat het om de **gewesten** (NUTS 1), de **provincies** (NUTS 2) en de **arrondissementen** (NUTS 3). Sedert 2003 is deze nomenclatuur opgenomen in een Europese Verordening².

Om de 3 jaar kan de NUTS-classificatie geamendeerd worden. Dit was het geval in 2006, 2010, 2013 en 2016. Een **nieuwe revisie - NUTS 2021³** - trad in voege vanaf 01/01/2021.

Bij die nieuwe revisie is België voor de eerste keer betrokken.

Dit heeft een aantal gevolgen. Alle variabelen waarbij de NUTS-indeling gebruikt wordt, moeten vanaf 01/01/2021 opgeleverd worden aan Eurostat volgens de nieuwe nomenclatuur. De historische tijdreeksen (i.e. data die reeds verstrekt werd) moeten aangepast en doorgestuurd zijn tegen uiterlijk 01/01/2023. Wijzigingen die slaan op bevolkingstransfers van maximaal 1 % van de betrokken NUTS 3-eenheden moeten hierbij niet in aanmerking worden genomen (= drempel voor terugrekening; cf. art. 5, punt (2) (a) van de verordening).

In praktijk is het echter zo dat alle variabelen per bedrijfstak en alle transacties van de rekening gezinnen (m.u.v. de consumptieve bestedingen door de gezinnen) in België berekend worden tot op het niveau van de arrondissementen. Alle tijdreeksen moeten dus worden aangepast.

3.2 Wijzigingen in België

In Vlaanderen fusioneerden een aantal gemeenten. In Wallonië werden diverse wijzigingen aangebracht aan de administratieve arrondissementen van de provincie Henegouwen.

Alle wijzigingen zijn opgenomen in tabel 12.

Geen enkele wijziging heeft een impact op de niveaus NUTS 1 en 2. Binnen het niveau NUTS 3 zijn er wel gevolgen.

Voor **Vlaanderen** verandert er 1 gemeente van arrondissement.

De gemeenten Meeuwen-Gruitrode (arrondissement Maaseik) en Opglabbeek (arrondissement Hasselt) fusioneren en vormen de nieuwe gemeente Oudsbergen (arrondissement Maaseik). Dit betekent dat de oude gemeente Opglabbeek verschuift van het NUTS 3-niveau Hasselt naar Maaseik. Beide arrondissementen krijgen in de NUTS-nomenclatuur ook een andere code (224 en 225).

Alle andere fusies hebben geen impact op de samenstelling van de arrondissementen of NUTS 3-niveaus.

Het aandeel van de bevolking in Opglabbeek maakt meer dan 1% uit van het aantal inwoners van zowel het oude (Hasselt) als nieuwe arrondissement (Maaseik). De historische reeksen moeten dus aangepast worden.

1 NUTS = Nomenclature des unités statistiques

2 Verordening 1059/2003 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 mei 2003.

3 Vanaf deze versie wordt het jaartal vermeld vanaf wanneer de nieuwe NUTS-classificatie in voege treedt (en er data moeten worden verstrekt volgens de nieuwe classificatie). Voorheen sloeg het jaartal eerder op de technische datum waarop de nieuwe wetgeving door de Commissie werd aangenomen.

TABEL 12 WIJZIGINGEN AAN DE ADMINISTRATIEVE INDELING VAN BELGIË

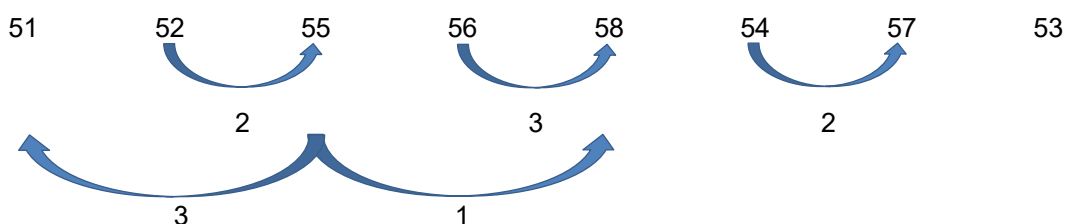
Oude situatie		Nieuwe situatie		Wijziging arrondissement?
Code Statbel	Naam gemeente	Code Statbel	Naam gemeente	
Vlaanderen				
44001	Aalter	44084	Aalter	0
44029	Knesselare	44084	Aalter	0
44080	Zomergem	44085	Lievegem	0
44036	Lovendegem	44085	Lievegem	0
44072	Waarschoot	44085	Lievegem	0
44011	Deinze	44083	Deinze	0
44049	Nevele	44083	Deinze	0
45017	Kruishoutem	45068	Kruisem	0
45057	Zingem	45068	Kruisem	0
72040	Meeuwen-Gruitrode	72042	Oudsbergen	0
71047	Opglabbeek	72042	Oudsbergen	1
72025	Neerpelt	72043	Pelt	0
72029	Overpelt	72043	Pelt	0
12030	Puurs	12041	Puurs - St.Amand	0
12034	Sint-amands	12041	Puurs - St.Amand	0
Wallonië				
55022	La Louvière	58001	La Louvière	1
56011	Binche	58002	Binche	1
56085	Estinnes	58003	Estinnes	1
56087	Morlanwelz	58004	Morlanwelz	1
52063	Seneffe	55085	Seneffe	1
52043	Manage	55086	Manage	1
55010	Edingen	51067	Edingen	1
55039	Silly	51068	Silly	1
55023	Lessen	51069	Lessen	1
54007	Moeskroen	57096	Moeskroen	1
54010	Komen-Waasten	57097	Komen-Waasten	1

Bron: INR.

Voor **Wallonië** is de impact groter. In de provincie Henegouwen wijzigen 11 gemeenten van arrondissement:

- arr. 51: er komen 3 gemeenten bij (Endingen, Silly, Lessen);
- arr. 52: verliest 2 gemeenten (Seneffe, Manage);
- arr. 53: hier doen zich geen wijzigingen voor;
- arr. 54: verliest 2 gemeenten (Moeskroen, Komen-Waasten) en valt volledig weg;
- arr. 55: verliest 4 gemeenten (La Louvière, Endingen, Silly, Lessen), maar er komen er 2 bij (Seneffe, Manage);
- arr. 56: verliest 3 gemeenten (Binche, Estinnes, Morlanwelz);
- arr. 57: er komen 2 gemeenten bij (Moeskroen, Komen-Waasten);
- arr. 58: dit arrondissement is volledig nieuw en gevormd door 4 gemeenten (La Louvière, Binche, Estinnes, Morlanwelz).

Schematisch kunnen de wijzigingen als volgt weergegeven worden:

TABEL 13 ARRONDISSEMENTEN IN DE PROVINCIE HENEGOUWEN VÓÓR EN NA WIJZIGING

Oude situatie			Nieuwe situatie			Gewijzigde samenstelling?
Code Statbel	Naam Arrondissement	Code NUTS 3	Code Statbel	Naam Arrondissement	Code NUTS 3	
51	Aat	321	51	Aat	32A	1
52	Charleroi	322	52	Charleroi	32B	1
53	Bergen	323	53	Bergen	323	0
54	Moeskroen	324				geschrapt
55	Soignies	325	55	Soignies	32C	1
56	Thuin	326	56	Thuin	32D	1
57	Doornik	327				geschrapt
			57	Doornik-Moeskroen	328	nieuw
			58	La Louvière	329	nieuw

Bron: INR.

Uiteindelijk zijn, binnen de provincie Henegouwen, alle arrondissementen m.u.v. Bergen geïmpacteerd door de wijzigingen. Het arrondissement Moeskroen valt volledig weg en wordt gevoegd bij Doornik. Voor het arrondissement Doornik doen zich geen andere wijzigingen voor. Daarnaast wordt een nieuw arrondissement 'La Louvière' gecreëerd.

In Henegouwen zijn de wijzigingen zo talrijk dat ze ook alle moeten worden opgenomen in de tijdreeksen.

Alle betrokken gemeenten in zowel Vlaanderen als Wallonië hebben hierdoor ook een **ander gemeentennummer** (Statbel code).

3.3 Praktische uitwerking

In de Belgische regionale rekeningen worden de gemeente- en arrondissementscode van in het begin meegenomen in alle berekeningen. Alle ramingen moeten dan ook volledig herdaan worden en dit voor alle variabelen en transacties. Ook de verdeelsleutels voor eenheden met vestigingen in de betrokken gemeenten moeten aangepast worden.

Het was onmogelijk om dit volledig af te werken tijdens deze publicatie. Er wordt dan ook in fasen gewerkt.

Alle transacties m.b.t. de rekening gezinnen werden teruggerekend tot en met het jaar 1995. Doordat bepaalde regionale verdelingen berekend worden in evolutie kan dit ook een licht impact sorteren voor arrondissementen buiten de provincie Henegouwen.

Voor de variabelen per bedrijfstak werd de NUTS 2021 voor de periode 2003-2008 reeds geïntegreerd bij de verwerking van de benchmark revisie van 2019 en gepubliceerd in juli 2021. Momenteel werd de periode 2017-2020 aangepast en gepubliceerd. Voor de toegevoegde waarde zijn er voor het jaar 2017 nog geen cijfers voor de nieuw samengestelde arrondissementen, enkel voor de betrokken provincies. Bij de investeringen ontbreekt het jaar 2017 nog volledig.

De resultaten voor de periode 2009-2016 (en 2017 voor de nog ontbrekende delen) zullen aangepast worden tegen de zomer 2022.

3.4 Impact van de herzieningen

De impact van de NUTS 2021 kan niet afgezonderd worden van die van de andere wijzigingen die aan de huidige cijfers werden aangebracht. Maar, in principe zijn de aandelen per arrondissement relatief stabiel doorheen de tijd. De impact wordt dan ook geïllustreerd op basis van de resultaten voor het jaar 2018 voor alle aggregaten en transacties onder de vorm van aandelen binnen de betrokken provincie.

TABEL 14 AANDEEL PER ARRONDISSEMENT PER PROVINCIE VOOR EN NA INTEGRATIE VAN DE NUTS 2021, JAAR 2018 (%)

	Bruto toegevoegde waarde tegen lopende prijzen			Loontrekkenden			Zelfstandigen			Gewerkte uren loontrekkenden		
	Huidige versie	Vorige versie	Vershil (in %punt)	Huidige versie	Vorige versie	Vershil (in %punt)	Huidige versie	Vorige versie	Vershil (in %punt)	Huidige versie	Vorige versie	Vershil (in %punt)
Limburg	100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0	
Hasselt	58,6	60,6	-1,9	58,6	60,3	-1,7	48,3	49,3	-1,0	59,0	61,0	-2,0
Maaseik	24,5	22,8	1,8	25,0	23,3	1,7	28,3	27,3	1,0	24,7	22,8	1,9
Tongeren	16,8	16,7	0,2	16,5	16,4	0,0	23,4	23,4	0,0	16,3	16,2	0,0
Henegouwen	100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0	
Ath	8,5	5,7	2,8	7,9	5,5	2,4	11,9	8,2	3,7	8,1	5,5	2,5
Charleroi	31,7	35,3	-3,6	31,4	34,4	-3,0	25,5	28,1	-2,6	31,4	34,5	-3,2
Bergen	19,6	19,6	0,0	19,3	19,3	0,0	17,7	17,7	0,0	19,1	19,2	-0,1
Moeskroen	0,0	7,4	-7,4	0,0	7,6	-7,6	0,0	5,1	-5,1	0,0	7,9	-7,9
Soignies	7,5	11,6	-4,2	6,6	12,3	-5,7	8,9	14,8	-6,0	6,7	11,9	-5,2
Thuin	4,9	7,6	-2,7	5,1	7,8	-2,7	8,8	13,3	-4,6	5,0	7,5	-2,5
Doornik	0,0	12,7	-12,7	0,0	13,2	-13,2	0,0	12,7	-12,7	0,0	13,5	-13,5
Doornik-Moeskroen	20,1	0,0	20,1	20,8	0,0	20,8	17,8	0,0	17,8	21,4	0,0	21,4
La Louvière	7,7	0,0	7,7	8,9	0,0	8,9	9,4	0,0	9,4	8,4	0,0	8,4

	Investerings			Primair inkomen gezinnen			Beschikbaar inkomen gezinnen		
	Huidige versie	Vorige versie	Vershil (in %punt)	Huidige versie	Vorige versie	Vershil (in %punt)	Huidige versie	Vorige versie	Vershil (in %punt)
Limburg	100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0	
Hasselt	60,8	59,8	1,0	49,8	51,0	-1,2	49,5	50,8	-1,3
Maaseik	22,2	22,8	-0,6	27,6	26,4	1,3	27,8	26,4	1,3
Tongeren	17,0	17,4	-0,4	22,6	22,6	0,0	22,7	22,8	-0,1
Henegouwen	100,0	100,0		100,0	100,0		100,0	100,0	
Ath	9,1	5,7	3,4	11,5	7,7	3,8	10,6	7,0	3,6
Charleroi	27,2	31,6	-4,5	26,0	28,6	-2,6	29,5	30,7	-1,2
Bergen	26,1	26,7	-0,6	19,0	19,0	0,0	19,2	19,0	0,1
Moeskroen	0,0	7,1	-7,1	0,0	5,4	-5,4	0,0	5,4	-5,4
Soignies	7,6	10,3	-2,7	8,8	15,3	-6,4	7,0	14,9	-7,9
Thuin	4,9	6,8	-1,9	7,2	11,7	-4,5	6,7	11,5	-4,8
Doornik	0,0	11,7	-11,7	0,0	12,3	-12,3	0,0	11,6	-11,6
Doornik-Moeskroen	19,0	0,0	19,0	17,6	0,0	17,6	16,6	0,0	16,6
La Louvière	6,2	0,0	6,2	9,8	0,0	9,8	10,5	0,0	10,5

Bron: INR.

Beschikbare reeksen

Meer tabellen op NBB.STAT

Tot vorig jaar (editie van 2019) bevatte deze publicatie een groot aantal vooraf gedefiniëerde statistische tabellen. Voortaan worden die tabellen niet meer in pdf-formaat gepubliceerd. Wel werden tabellen m.b.t. de bijdragen van de bedrijfstakken (A38) tot de regionale ontwikkeling van de gewesten opgenomen. Hiermee gaat echter geen statistische informatie verloren voor de gebruiker, aangezien alle gegevens verder beschikbaar zijn via de databank [NBB.Stat](#).

Homogene reeksen en verslagperiodes

In België zijn er homogene reeksen beschikbaar m.b.t. de regionale verdeling van de rekeningen van de huishoudens vanaf 1995 en van de aggregaten per bedrijfstak vanaf 2003 (zie onderstaande tabel). Deze reeksen voldoen aan de huidige standaarden, m.n. het Europees Stelsel van nationale en regionale rekeningen 2010 (kortom: ESR2010) en de NACE 2008-activiteitennomenclatuur. De reeksen 1995-2002 van de aggregaten per bedrijfstak zijn beschikbaar overeenkomstig het ESR 1995 en de NACE 2003-nomenclatuur.

Variabele	1995-2002	Vanaf 2003
Bruto toegevoegde waarde	ESR 1995 NACE 2003 Coherent met de versie van de nationale rekeningen van september 2010	ESR 2010 NACE 2008 Coherent met de laatste versie van de nationale rekeningen
Beloning van werknemers		
Aantal werknemers		
Aantal zelfstandigen		
Gewerkte uren door werknemers ¹		
Gewerkte uren door zelfstandigen ²		
Bruto-investeringen in vaste activa		
Rekeningen van de huishoudens	ESR 2010	
Finale consumptieve bestedingen per institutionele sector ³	Coherent met de laatste versie van de NR	

De conversie van de cijfers overeenkomstig de NACE 2008 en het ESR 2010 werd op nationaal niveau op voldoende gedetailleerde basis uitgevoerd, zodat de regionale aggregaten per bedrijfstak eveneens konden worden aangepast vanaf 2003. Voor de periode 1995-2002 gebeurde de conversie op een meer algemene wijze. Dergelijke methodes stellen problemen voor de regionale verwerking, waardoor er geen regionale verdeling beschikbaar is volgens de NACE 2008-nomenclatuur en het ESR 2010 voor alle variabelen per bedrijfstak voor de periode 1995-2002.

Tijdigheid

Op dit moment komt het laatste beschikbare jaar voor de toegevoegde waarde (in lopende prijzen en naar volume), de werkgelegenheid (werknemers en zelfstandigen) en de beloning van werknemers overeen met het jaar t-1 in vergelijking met het jaar t van publicatie.

Voor de overige variabelen per bedrijfstak (arbeidsvolume van werknemers en zelfstandigen en bruto-investeringen in vaste activa), voor alle transacties uit de rekeningen van de huishoudens en voor de finale consumptieve bestedingen per institutionele sector, is het laatste beschikbare jaar t-2 in vergelijking met het jaar van publicatie.

¹ De gewerkte uren door werknemers zijn pas beschikbaar vanaf 2003.
² De gewerkte uren door zelfstandigen zijn pas beschikbaar vanaf 2000.
³ De finale consumptieve bestedingen van de gezinnen zijn pas beschikbaar vanaf 1999.

Detailniveaus (geografisch en per bedrijfstak)

De mate van gedetailleerdheid van de variabelen per bedrijfstak naar werkplaats kan worden vastgesteld aan de hand van twee basiscriteria:

- het bedrijfstakdetail: de classificaties van de activiteiten A3, A10, A21, A38 en A64 bevatten respectievelijk 3, 10, 21, 38 en 64 activiteiten en zijn groeperingen van de NACE 2008-nomenclatuur (activiteitenomenclatuur van de Europese Gemeenschap). Voor de Belgische ramingen wordt een specifiek niveau (SUT-bedrijfstakken) gebruikt, waarbij NACE-codes op drie en/of vier posities worden gegroepeerd¹;
- het geografische detail: in België komen de NUTS1, NUTS2 en NUTS3-classificaties respectievelijk overeen met het niveau van de gewesten, provincies en arrondissementen.

Alle berekeningen worden op het meest gedetailleerd mogelijke niveau uitgevoerd: de SUT-bedrijfstakken (ongeveer 135) in combinatie met de arrondissementen en de institutionele sectoren.

De details van de gepubliceerde cijfers zijn daarentegen afhankelijk van het detailniveau van de NUTS-eenheden, de kwaliteit van de berekeningsmethoden en de basisgegevens en de vertrouwelijkheid van de gegevens.

In de regionale rekeningen worden voor de variabelen per bedrijfstak volgende aggregatieniveaus gehanteerd:

Aggregatieniveau van de variabelen per bedrijfstak die in België beschikbaar zijn (in het **vet**: de minimumvereisten vastgelegd door Eurostat).

Arrondissementen (NUTS3)			Invest.	T.W., Werkgelegenheid, Lonen, Uren			T.W., Werkgelegenheid, Lonen, Uren, Invest.
Provincies (NUTS2)			Lonen, Uren, Invest.	Invest.			T.W., werkgelegenheid, Lonen, Uren
Gewesten (NUTS1)						Invest., T.W. Y-1	T.W.*, Werkgelegenheid, Lonen, Uren
	A0	A3	A10	A21	A38	A64	Sector

T.W. = toegevoegde waarde

* tot en met het jaar t-2

Naast de minimumvereisten die Eurostat voor de regionale rekeningen vastlegt², zijn de lidstaten vrij om gedetailleerdere statistieken te publiceren op voorwaarde dat de gebruikte basisgegevens en methodes dat mogelijk maken en de gepubliceerde gegevens in overeenstemming zijn met het vertrouwelijkheidsbeginsel. Zo wordt in België elk van de bovengenoemde variabelen op een groter detailniveau gepubliceerd dan de Europese vereisten (zie tabel hierboven).

Voor de transacties uit de rekeningen van de huishoudens worden volgende aggregatieniveaus gehanteerd in de regionale rekeningen:

Aggregaat	Geografisch detail	
	Gepubliceerd in België	Vereist door Eurostat
Rekeningen voor bestemming van primair inkomen en beschikbaar inkomen	Arrondissementen (NUTS3)	Provincies (NUTS2)
Finale consumptieve bestedingen van de huishoudens (P3 S14)	Gewesten (NUTS1)	<i>Niet vereist</i>
Finale consumptieve bestedingen van de overheid (P3 S13) en van de IZWb's (P3 S15)	Arrondissementen (NUTS3)	<i>Niet vereist</i>
Besparingen	Gewesten (NUTS1)	<i>Niet vereist</i>

¹ Zie bijlage 3 van de methodologische nota. '[Regionale rekeningen - Toelichtingen van conceptuele en methodologische aard ESR 2010](#)'

² Zie '[Regionale rekeningen - Toelichtingen van conceptuele en methodologische aard ESR 2010](#)', p.8

BIJLAGE 1: Overzichtstabellen (2018-2020)

TABEL 15 SLEUTELVARIABLEN VAN DE REGIONALE REKENINGEN, UITGESPLITST NAAR WERKPLAATS

	In absolute cijfers (€ mln. of aantal personen)	Aandeel van elk gewest in het Rijk (%)	Veranderingspercentage t.o.v. het vorige jaar (%)			Gemiddelde jaarlijkse groei
Totalen (volgens werkplaats)	2019	2019	2018	2019	2020	2011-2020
Bruto toegevoegde waarde in volume (referentiejaar 2015) - Economische groei						
Brussel	73 847,6	18,5	1,2	2,9	-5,2	0,3
Vlaanderen	231 474,5	58,1	1,6	1,9	-5,1	1,1
Wallonië	92 909,4	23,3	2,9	2,6	-5,8	0,7
Rijk	398 454,6	100,0	1,8	2,2	-5,3	0,8
Bruto toegevoegde waarde lopende prijzen						
Brussel	78 188,1	18,3	2,3	4,1	-3,8	2,0
Vlaanderen	248 905,7	58,3	3,1	3,8	-4,0	2,5
Wallonië	99 559,2	23,3	4,6	4,6	-4,1	2,2
Rijk	426 900,0	100,0	3,3	4,1	-4,0	2,4
Totaal werkzame personen (aantal personen)						
Brussel	713 533,0	14,6	0,7	1,2	-0,4	0,5
Vlaanderen	2 878 877,0	58,8	1,7	1,9	0,2	1,0
Wallonië	1 300 349,0	26,6	1,3	1,2	-0,3	0,7
Rijk	4 895 228,0	100,0	1,5	1,6	0,0	0,9
Loontrekkenden (aantal personen)						
Brussel	629 232,0	15,4	0,5	1,1	-0,6	0,2
Vlaanderen	2 375 634,0	58,3	1,7	1,8	-0,3	0,9
Wallonië	1 069 168,0	26,2	1,3	1,4	-0,5	0,7
Rijk	4 076 503,0	100,0	1,4	1,6	-0,4	0,8
Zelfstandigen (aantal personen)						
Brussel	84 301,0	10,3	2,4	1,7	1,1	2,3
Vlaanderen	503 243,0	61,5	1,8	2,4	2,3	1,4
Wallonië	231 181,0	28,2	1,1	0,5	0,7	0,9
Rijk	818 725,0	100,0	1,7	1,8	1,7	1,3
Beloning van werknemers						
Brussel	43 399,9	18,5	2,1	3,2	-1,1	1,7
Vlaanderen	134 759,4	57,4	3,9	3,9	-2,0	2,5
Wallonië	56 193,0	24,0	2,8	3,2	-2,1	2,1
Rijk	234 574,2	100,0	3,3	3,6	-1,8	2,2
Bruto-investering in vaste activa						(2011-2019)
Brussel	16 020,5	13,9	5,1	2,9	n.b.	2,8
Vlaanderen	74 120,4	64,2	5,1	8,2	n.b.	4,1
Wallonië	25 323,6	21,9	3,8	3,7	n.b.	3,1
Rijk	115 492,5	100,0	4,8	6,4	n.b.	3,7
Totaal arbeidsvolume						(2011-2019)
Brussel	1 097 348,0	14,2	1,1	1,3	n.b.	0,5
Vlaanderen	4 590 364,0	59,5	1,8	1,6	n.b.	1,0
Wallonië	2 027 901,0	26,3	1,3	1,0	n.b.	0,8
Rijk	7 719 563,0	100,0	1,6	1,4	n.b.	0,9
Gewerkte uren door loontrekkenden						(2011-2019)
Brussel	921 435,0	15,7	0,7	1,0	n.b.	0,3
Vlaanderen	3 450 895,0	58,7	2,0	1,6	n.b.	1,1
Wallonië	1 505 079,0	25,6	1,6	1,3	n.b.	0,8
Rijk	5 881 359,0	100,0	1,7	1,4	n.b.	0,9
Gewerkte uren door zelfstandigen						(2011-2019)
Brussel	175 913,0	9,6	3,2	3,2	n.b.	1,8
Vlaanderen	1 139 469,0	62,0	1,1	1,7	n.b.	0,7
Wallonië	522 822,0	28,4	0,5	0,2	n.b.	1,0
Rijk	1 838 204,0	100,0	1,1	1,4	n.b.	0,9

Bron: INR.

1 Het verschil tussen de cijfers voor het Rijk en de som van de drie gewesten is het extraregionaal gebied.

TABEL 16

SLEUTELVARIABLEN VAN DE REKENINGEN VAN DE HUISHOUDENS EN VAN DE FINALE CONSUMPTIEVE
BESTEDINGEN PER SECTOR, NAAR WOONPLAATS

	In absolute cijfers (€ miljoen)	Aandeel van elk gewest in het Rijk (%)	Veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar (%)			Gemiddelde jaarlijkse groei
Totalen (volgens woonplaats)	2019	2019	2018	2019	2020	2010-2019
Primair inkomen (netto)						
Brussel	29 983,9	9,7	2,4	4,5	4,7	2,9
Vlaanderen	193 742,8	62,6	4,1	2,7	3,0	2,4
Wallonië	85 684,5	27,7	3,4	3,0	3,0	2,2
Rijk	309 411,2	100,0	3,8	3,0	3,2	2,4
Beschikbaar inkomen (netto)						
Brussel	24 572,5	9,8	2,2	6,7	3,1	2,8
Vlaanderen	154 458,2	61,3	4,5	2,2	4,7	2,5
Wallonië	72 961,9	29,0	3,5	4,3	3,4	2,4
Rijk	251 992,6	100,0	4,0	3,2	4,1	2,5
Beschikbaar inkomen (bruto)						
Brussel	26 771,6	9,8	2,2	6,5	3,3	2,8
Vlaanderen	167 215,2	61,5	4,4	2,3	4,6	2,5
Wallonië	77 921,7	28,7	3,4	4,2	3,4	2,4
Rijk	271 908,6	100,0	3,9	3,2	4,2	2,5
Consumptieve bestedingen van de gezinnen						
Brussel	25 478,3	10,6	4,8	4,7	4,8	3,5
Vlaanderen	143 395,8	59,5	3,6	3,7	2,9	3,4
Wallonië	71 928,7	29,9	4,1	4,4	3,1	2,9
Rijk	240 802,7	100,0	3,9	4,0	3,2	3,3
Consumptieve bestedingen van de overheid						
Brussel	11 308,9	10,6	2,2	4,3	3,1	3,2
Vlaanderen	60 743,5	57,2	2,7	3,2	3,5	2,7
Wallonië	34 174,6	32,2	2,2	4,2	3,3	2,7
Rijk	106 227,0	100,0	2,5	3,6	3,4	2,7
Consumptieve bestedingen van de IZW's t.b.v huishoudens						
Brussel	524,9	10,5	2,5	4,4	4,0	4,0
Vlaanderen	2 855,1	57,2	2,6	4,3	3,6	3,4
Wallonië	1 615,8	32,3	2,3	4,2	3,6	3,3
Rijk	4 995,7	100,0	2,5	4,3	3,7	3,5
Bruto besparingen						
Brussel	1 631,8	4,7	-28,5	35,7	-15,0	-3,9
Vlaanderen	26 120,7	75,6	7,8	-5,0	15,6	-1,3
Wallonië	6 811,0	19,7	-4,5	3,1	7,7	-1,2
Rijk	34 563,4	100,0	2,9	-1,6	12,1	-1,4
Bruto spaarquote						
	(in %)		(in %punt)			
Brussel	6,0	-	-2,5	1,6	-1,3	
Vlaanderen	15,4	-	0,5	-1,1	1,5	
Wallonië	8,7	-	-0,7	-0,1	0,3	
Rijk	12,6	-	-0,1	-0,6	0,9	
Gemiddelde bevolking						
Brussel	1 213 398,5	10,6	0,5	0,7	0,8	1,2
Vlaanderen	6 609 106,0	57,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Wallonië	3 639 519,0	31,8	0,3	0,3	0,3	0,4
Rijk	11 462 023,5	100,0	0,5	0,5	0,5	0,6

Bron: INR.

TABEL 17

SLEUTELVARIABLEN VAN DE REGIONALE REKENINGEN, UITGESPLITST NAAR WOONPLAATS, LOPEDE PRIJZEN

	In absolute cijfers (€ miljoen)	Aandeel van elk gewest in het Rijk (%)	Veranderingspercentages t.o.v. het voorgaande jaar (%)			Gemiddelde jaarlijkse groei
Per inwoner (volgens woonplaats)	2019	2019	2018	2019	2020	2010-2019
Primair inkomen (netto)						
Brussel	24 710,7	91,5	1,9	3,8	3,8	1,7
Vlaanderen	29 314,5	108,6	3,5	2,2	2,4	1,8
Wallonië	23 542,8	87,2	3,1	2,7	2,7	1,8
Rijk	26 994,5	100	3,3	2,5	2,7	1,8
Beschikbaar inkomen (netto)						
Brussel	20 251,0	92,1	1,7	6,0	2,3	1,6
Vlaanderen	23 370,5	106,3	3,9	1,6	4,1	1,9
Wallonië	20 047,1	91,2	3,1	4,0	3,1	2,0
Rijk	21 985,0	100	3,5	2,7	3,6	1,9
Beschikbaar inkomen (bruto)						
Brussel	22 063,4	93,0	1,8	5,7	2,5	1,6
Vlaanderen	25 300,7	106,7	3,8	1,7	4,0	1,9
Wallonië	21 409,9	90,3	3,1	4,0	3,1	2,0
Rijk	23 722,6	100	3,4	2,7	3,6	1,9
Consumptieve bestedingen van de gezinnen						
Brussel	20 997,5	99,9	4,4	4,0	4,0	2,3
Vlaanderen	21 696,7	103,3	3,0	3,1	2,3	2,8
Wallonië	19 763,2	94,1	3,7	4,1	2,8	2,4
Rijk	21 008,7	100	3,4	3,5	2,7	2,7
Consumptieve bestedingen van de overheid						
Brussel	9 611,5	100,3	1,8	3,6	2,3	2,0
Vlaanderen	9 513,7	99,3	2,1	2,6	2,9	2,1
Wallonië	9 703,9	101,2	1,9	3,9	3,0	2,2
Rijk	9 584,5	100	2,0	3,1	2,9	2,1
Consumptieve bestedingen van de IZW's t.b.v huishoudens						
Brussel	432,6	99,2	2,0	3,7	3,2	2,8
Vlaanderen	432,0	99,1	2,0	3,7	3,0	2,8
Wallonië	443,9	101,9	2,0	3,9	3,3	2,9
Rijk	435,8	100	2,0	3,8	3,2	2,8
Bruto besparingen						
Brussel	1 344,8	44,6	-28,8	34,8	-15,7	-5,0
Vlaanderen	3 952,2	131,1	7,2	-5,5	15,0	-1,9
Wallonië	1 871,4	62,1	-4,8	2,9	7,4	-1,6
Rijk	3 015,5	100	2,4	-2,0	11,5	-2,0

Bron: INR.

BIJLAGE 2: Tabellen met de bijdragen per A38-bedrijfstak tot de regionale ontwikkelingen 2019-2020

TABEL 1 BIJDRAGE PER A38-BEDRIJFSTAK TOT DE ONTWIKKELING VAN DE BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE NAAR VOLUME IN 2019 EN 2020
(in %punt)

A38		2019				2020			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	-0,06	-0,06	-0,05
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00	-0,01	-0,01
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,06	0,02	0,06	0,03	-0,09	-0,11	-0,11	-0,11
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	-0,09	-0,01	-0,06	-0,01	-0,05	-0,01	-0,03
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,01	-0,04	0,02	-0,02	-0,02	-0,08	-0,06	-0,06
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,34	-0,03	0,00	0,04	-0,17	-0,08	-0,01	-0,08
Vervaardiging van chemische producten	CE	-0,02	-0,10	0,05	-0,05	0,02	0,15	0,05	0,10
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,02	0,23	1,49	0,49	0,02	0,00	0,29	0,07
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	-0,01	-0,01	-0,08	-0,02	0,00	-0,06	-0,13	-0,07
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,02	0,06	-0,13	0,01	-0,01	-0,06	-0,11	-0,06
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,02	0,06	0,02	0,00	-0,04	-0,03	-0,03
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	0,00	-0,02	0,12	0,02	0,00	-0,03	-0,06	-0,03
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	-0,05	0,00	-0,03	0,01	-0,07	0,00	-0,04
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	0,08	-0,01	-0,06	0,00	-0,03	-0,10	-0,23	-0,12
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	-0,03	0,10	0,05	0,07	-0,02	-0,05	-0,09	-0,06
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	0,30	0,10	0,07	0,13	0,12	0,10	0,09	0,10
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	-0,01	0,04	0,01	0,02	0,00	0,02	0,01	0,01
Bouwnijverheid	FF	-0,04	0,06	0,10	0,05	-0,21	-0,20	-0,45	-0,26
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	0,09	0,00	0,00	0,02	-0,68	-0,91	-0,97	-0,88
Vervoer en opslag	HH	0,04	-0,14	-0,02	-0,08	-0,31	-0,51	-0,45	-0,46
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	0,05	0,01	0,06	0,03	-0,99	-0,90	-0,82	-0,90
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,00	0,02	-0,01	0,01	-0,16	-0,07	-0,07	-0,09
Telecommunicatie	JB	-0,03	0,15	0,09	0,10	-0,20	0,09	0,04	0,03
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,13	0,23	0,13	0,19	0,12	0,02	0,08	0,05
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	0,65	0,13	-0,19	0,15	-0,81	-0,07	-0,22	-0,24
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,08	0,36	0,27	0,29	0,01	-0,06	0,00	-0,03
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,41	0,37	0,12	0,32	-0,11	0,08	-0,15	-0,01
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	-0,01	-0,02	-0,54	-0,14	-0,01	0,00	-0,05	-0,01
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,01	0,03	0,00	0,02	-0,07	-0,01	-0,02	-0,02
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,47	0,23	0,54	0,34	-0,58	-0,69	-0,58	-0,65
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,24	0,07	0,30	0,16	0,24	0,07	0,15	0,12
Onderwijs	PP	0,05	0,00	-0,08	-0,01	-0,12	-0,15	-0,29	-0,18
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,04	0,07	0,06	0,06	-0,53	-0,58	-0,77	-0,61
Maatschappelijke dienstverlening	QB	-0,02	0,01	0,06	0,02	-0,10	-0,20	-0,22	-0,18
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,01	0,05	0,04	0,04	-0,26	-0,21	-0,23	-0,23
Overige diensten	SS	0,06	0,01	0,02	0,02	-0,16	-0,26	-0,31	-0,25
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,03	-0,01	-0,01	-0,02
Totaal (%)	Totaal	2,9	1,9	2,6	2,2	-5,2	-5,1	-5,8	-5,3
Industrie	C	0,43	0,09	1,56	0,49	-0,31	-0,57	-0,51	-0,51
Overheidssector	S13	0,32	0,06	0,23	0,15	0,13	-0,07	-0,13	-0,04
Privésector	S1-S13	2,62	1,83	2,35	2,09	-5,30	-5,04	-5,72	-5,24

 = neg. bijdrage tot de groei

 = top 5 laagste bijdrage tot de groei

 = top 5 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

TABEL 2 BIJDRAGE PER A38-BEDRIJFSTAK TOT DE ONTWIKKELING VAN DE BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE TEGEN LOPEDE PRIJZEN IN 2019 EN 2020
(in %punt)

A38		2019				2020			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	0,14	0,08	0,10	0,00	-0,08	-0,07	-0,06
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,08	0,09	0,12	0,09	-0,08	-0,05	-0,07	-0,06
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	-0,06	0,00	-0,04	-0,01	-0,04	-0,01	-0,03
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,01	0,00	0,06	0,01	-0,02	-0,06	-0,05	-0,05
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,43	0,04	0,00	0,10	-0,23	-0,14	-0,01	-0,12
Vervaardiging van chemische producten	CE	-0,04	-0,29	-0,05	-0,19	0,01	0,01	-0,02	0,01
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,04	0,34	1,78	0,62	0,03	0,09	0,52	0,18
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	-0,01	0,05	0,00	0,03	0,00	-0,02	-0,09	-0,03
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,01	-0,01	-0,18	-0,05	-0,02	-0,16	-0,19	-0,14
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,02	0,06	0,02	0,00	-0,04	-0,03	-0,03
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	0,00	-0,01	0,12	0,02	0,00	-0,02	-0,05	-0,02
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	-0,04	0,00	-0,02	0,01	-0,06	0,00	-0,04
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	0,08	0,01	-0,05	0,01	-0,05	-0,12	-0,25	-0,14
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	-0,03	0,12	0,05	0,08	-0,01	-0,04	-0,09	-0,05
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	0,40	0,19	0,20	0,23	0,11	0,09	0,08	0,09
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	0,00	0,04	0,01	0,02	0,00	0,01	0,01	0,01
Bouwnijverheid	FF	0,02	0,21	0,23	0,18	-0,19	-0,16	-0,41	-0,22
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	0,20	0,17	0,16	0,17	-0,56	-0,72	-0,82	-0,71
Vervoer en opslag	HH	0,20	0,24	0,09	0,20	-0,20	-0,34	-0,34	-0,31
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	0,11	0,06	0,11	0,08	-0,94	-0,85	-0,77	-0,85
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,01	0,02	0,00	0,01	-0,12	-0,05	-0,06	-0,06
Telecommunicatie	JB	-0,10	0,13	0,08	0,07	-0,28	0,07	0,02	-0,01
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,22	0,32	0,18	0,27	0,22	0,11	0,14	0,14
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	0,21	0,07	-0,17	0,04	-0,72	-0,05	-0,20	-0,21
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,14	0,44	0,36	0,37	0,13	0,10	0,17	0,12
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,61	0,57	0,26	0,51	-0,37	-0,21	-0,34	-0,27
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	-0,01	-0,01	-0,53	-0,13	-0,01	0,01	-0,03	0,00
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,04	0,05	0,01	0,04	-0,09	-0,03	-0,04	-0,05
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,47	0,26	0,55	0,36	-0,37	-0,46	-0,40	-0,43
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,48	0,16	0,42	0,28	0,55	0,16	0,33	0,27
Onderwijs	PP	0,27	0,15	0,22	0,19	0,23	0,08	0,21	0,14
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,14	0,21	0,24	0,20	-0,44	-0,46	-0,63	-0,50
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,02	0,08	0,14	0,08	-0,07	-0,16	-0,18	-0,15
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,04	0,07	0,06	0,06	-0,24	-0,20	-0,22	-0,21
Overige diensten	SS	0,08	0,03	0,03	0,04	-0,06	-0,23	-0,27	-0,21
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	0,00	0,01	0,00	0,00	-0,02	-0,01	-0,01	-0,01
Totaal (%)	Totaal	4,1	3,8	4,6	4,1	-3,8	-4,0	-4,1	-4,0
Industrie	C	0,54	0,24	1,91	0,68	-0,37	-0,65	-0,32	-0,52
Overheidssector	S13	0,90	0,32	0,65	0,51	0,86	0,28	0,59	0,47
Privésector	S1-S13	3,21	3,51	3,99	3,57	-4,68	-4,30	-4,73	-4,47

 = neg. bijdrage tot de groei

 = top 5 laagste bijdrage tot de groei

 = top 5 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

TABEL 3 BIJDRAGE PER A38-BEDRIJFSTAK TOT DE ONTWIKKELING VAN DE BRUTO
INVESTERINGEN IN VASTE ACTIVA IN 2019
(in %punt)

A38		2019			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,07	0,29	0,10	0,22
Winning van delfstoffen	BB	0,01	0,04	0,03	0,04
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,05	0,27	0,13	0,20
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	0,00	0,02	0,01
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	0,00	0,01	0,10	0,03
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,09	0,02	0,01	0,03
Vervaardiging van chemische producten	CE	0,02	0,31	-0,26	0,14
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,07	0,06	0,39	0,13
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	-0,04	-0,01	0,32	0,06
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,02	0,34	0,07	0,23
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,06	-0,02	0,03
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	0,00	-0,02	0,08	0,01
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	0,05	-0,11	0,01
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	-0,88	0,11	-0,37	-0,14
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	0,03	0,16	0,02	0,11
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	0,76	0,48	0,21	0,46
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	0,30	-0,10	-0,21	-0,07
Bouwnijverheid	FF	-1,13	-0,22	0,15	-0,27
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	2,26	0,11	0,20	0,44
Vervoer en opslag	HH	2,42	-1,00	0,59	-0,15
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	0,40	0,17	0,08	0,18
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,04	0,01	0,01	0,01
Telecommunicatie	JB	-0,77	-0,22	0,01	-0,25
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	-0,23	0,52	0,35	0,38
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-2,89	0,14	0,39	-0,24
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,56	3,96	-1,10	2,33
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	1,06	0,46	0,35	0,52
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,00	0,11	0,14	0,10
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,00	-0,02	0,07	0,00
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	1,37	1,35	1,12	1,30
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	-0,48	0,30	0,24	0,19
Onderwijs	PP	-0,34	0,18	-0,14	0,03
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,14	0,15	0,13	0,14
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,03	0,02	0,08	0,04
Kunst, amusement en recreatie	RR	-0,07	0,04	0,49	0,13
Overige diensten	SS	0,00	0,04	0,01	0,03
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal (%)	Totaal	2,9	8,2	3,7	6,4
Industrie	C	-0,65	1,37	0,36	0,85
Overheidssector	S13	-0,18	0,58	0,10	0,38
Privésector	S1-S13	3,05	7,61	3,56	6,04

 = neg. bijdrage tot de groei

 = top 5 laagste bijdrage tot de groei

 = top 5 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

TABEL 4 BIJDRAGE PER A38-BEDRIJFSTAK TOT DE ONTWIKKELING VAN DE TOTALE WERKGELEGENHEID IN 2019 EN 2020
(in %punt)

A38		2019				2020			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	0,02	0,00	0,01	0,00	0,02	0,00	0,01
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,00	0,04	0,02	0,03	-0,01	0,02	0,01	0,01
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	-0,01	-0,06	-0,01	-0,03	0,00	-0,02	0,00	-0,01
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,01	0,01	0,02	0,01	-0,01	-0,02	-0,01	-0,02
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van chemische producten	CE	0,00	0,00	-0,03	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,01	0,00	0,02	0,01	0,00	0,02	0,03	0,02
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	0,00	0,03	0,00	0,02	0,00	0,00	-0,02	0,00
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,02	-0,01	-0,01	-0,01	-0,01	-0,02	-0,02	-0,02
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	-0,01	-0,01	0,09	0,02	0,00	-0,02	-0,04	-0,03
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	-0,01	-0,01	-0,01	0,01	-0,01	0,01	-0,01
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	0,00	0,02	-0,09	-0,01	0,03	-0,03	-0,02	-0,02
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	-0,01	0,07	0,04	0,05	0,01	-0,01	-0,02	-0,01
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,01	0,01
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	-0,01	0,03	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01
Bouwnijverheid	FF	-0,19	0,14	0,04	0,07	-0,02	0,13	0,00	0,07
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	0,02	0,09	0,00	0,05	-0,11	0,02	-0,12	-0,04
Vervoer en opslag	HH	0,16	0,15	0,06	0,13	0,07	0,05	0,08	0,06
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	0,15	0,03	0,02	0,04	-0,32	-0,25	-0,21	-0,25
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,02	0,00	0,00	0,01	0,00	-0,01	0,00	-0,01
Telecommunicatie	JB	-0,06	0,00	-0,02	-0,01	-0,13	0,00	-0,03	-0,02
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,12	0,16	0,08	0,13	0,08	0,06	0,04	0,06
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-0,13	-0,01	-0,03	-0,03	-0,19	0,00	-0,06	-0,04
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,01	0,03	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,22	0,33	0,14	0,26	0,17	0,26	0,12	0,21
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,01	0,01	0,02	0,02	0,00	0,01	0,01	0,01
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,01	0,05	0,00	0,03	-0,03	0,04	0,02	0,02
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,17	0,14	0,14	0,14	-0,45	-0,51	-0,33	-0,45
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,10	0,00	0,19	0,07	0,06	-0,01	0,01	0,01
Onderwijs	PP	0,30	0,18	0,14	0,19	0,22	0,13	0,07	0,13
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,18	0,10	0,13	0,12	0,08	0,11	0,13	0,11
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,04	0,22	0,12	0,17	0,04	0,10	0,10	0,09
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,04	0,03	0,04	0,04	0,05	0,00	-0,01	0,01
Overige diensten	SS	0,05	0,05	0,03	0,05	0,06	0,05	0,01	0,04
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	-0,02	0,04	-0,02	0,01	-0,06	0,03	-0,01	0,01
Totaal (%)	Totaal	1,2	1,9	1,2	1,6	-0,4	0,2	-0,3	0,0
Industrie	C	0,01	0,09	0,05	0,07	0,02	-0,07	-0,10	-0,07
Overheidssector	S13	0,40	0,14	0,28	0,22	0,32	0,12	0,08	0,14
Privésector	S1-S13	0,78	1,75	0,91	1,38	-0,74	0,08	-0,34	-0,15

= neg. bijdrage tot de groei

= top 5 laagste bijdrage tot de groei

= top 5 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

TABEL 5 BIJDRAGE PER A38-BEDRIJFSTAK TOT DE ONTWIKKELING VAN HET AANTAL LOONTREKKENDEN IN 2019 EN 2020
(in %punt)

A38		2019				2020			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	0,04	0,03	0,03	0,00	0,04	0,02	0,03
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,00	0,05	0,03	0,04	-0,01	0,02	0,01	0,02
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	-0,07	-0,01	-0,04	0,00	-0,02	0,00	-0,01
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,01	0,01	0,02	0,01	-0,01	-0,03	-0,01	-0,02
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
Vervaardiging van chemische producten	CE	0,00	0,00	-0,03	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,01	0,00	0,02	0,01	0,00	0,03	0,03	0,03
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	0,00	0,04	0,00	0,02	0,00	0,00	-0,02	-0,01
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,03	-0,02	-0,01	-0,01	-0,01	-0,02	-0,03	-0,02
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	-0,01	-0,01	0,10	0,02	0,00	-0,03	-0,05	-0,03
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	-0,01	-0,01	-0,01	0,01	-0,02	0,01	-0,01
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	0,00	0,02	-0,10	-0,01	0,03	-0,03	-0,02	-0,02
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	-0,01	0,07	0,05	0,05	0,01	-0,01	-0,03	-0,01
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	-0,01	0,03	0,02	0,02	0,01	0,02	0,02	0,02
Bouwnijverheid	FF	-0,16	0,06	0,04	0,02	-0,01	0,03	0,00	0,01
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	0,05	0,11	0,06	0,09	-0,11	0,00	-0,09	-0,04
Vervoer en opslag	HH	0,17	0,17	0,08	0,15	0,07	0,05	0,10	0,07
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	0,18	0,05	0,06	0,07	-0,35	-0,29	-0,23	-0,28
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,01	0,00	0,00	0,00	-0,01	-0,02	-0,01	-0,02
Telecommunicatie	JB	-0,07	0,00	-0,02	-0,02	-0,14	0,00	-0,03	-0,03
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,11	0,18	0,09	0,14	0,09	0,06	0,04	0,06
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-0,15	0,00	-0,02	-0,03	-0,21	0,01	-0,07	-0,04
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,01	0,03	0,02	0,02	0,01	0,01	0,00	0,01
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,06	0,26	0,10	0,19	0,12	0,21	0,11	0,17
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,01	0,02	0,03	0,02	0,00	0,02	0,01	0,01
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,00	0,03	-0,01	0,01	-0,04	0,02	0,01	0,00
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,19	0,11	0,13	0,13	-0,53	-0,67	-0,45	-0,59
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,11	0,00	0,23	0,08	0,07	-0,01	0,01	0,01
Onderwijs	PP	0,33	0,19	0,15	0,20	0,24	0,14	0,07	0,14
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,17	0,08	0,12	0,11	0,05	0,09	0,10	0,09
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,03	0,29	0,18	0,22	0,05	0,14	0,13	0,13
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,02	0,02	0,03	0,02	0,04	-0,02	-0,03	-0,01
Overige diensten	SS	0,05	-0,02	-0,02	-0,01	0,05	-0,03	-0,05	-0,02
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	-0,02	0,05	-0,02	0,02	-0,07	0,04	-0,01	0,01
Totaal (%)	Totaal	1,1	1,8	1,4	1,6	-0,6	-0,3	-0,5	-0,4
Industrie	C	0,01	0,10	0,07	0,08	0,02	-0,09	-0,12	-0,08
Overheidssector	S13	0,45	0,17	0,34	0,26	0,36	0,14	0,10	0,17
Privésector	S1-S13	0,66	1,61	1,01	1,31	-0,99	-0,41	-0,56	-0,54

 = neg. bijdrage tot de groei

 = top 5 laagste bijdrage tot de groei

 = top 5 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

TABEL 6 BIJDRAGE PER A38-BEDRIJFSTAK TOT DE ONTWIKKELING VAN HET AANTAL ZELFSTANDIGEN IN 2019 EN 2020
(in %punt)

A38		2019				2020			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonie	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonie	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	-0,09	-0,11	-0,09	0,00	-0,08	-0,10	-0,08
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,00	-0,02	-0,03	-0,02	0,00	-0,02	-0,02	-0,02
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	-0,01	-0,01	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,02	-0,01	-0,01	-0,01	0,00	-0,01	0,00	-0,01
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD								
Vervaardiging van chemische producten	CE	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,00	0,02	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	-0,01	0,05	0,01	0,03	0,00	0,04	0,01	0,02
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD								
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	0,00	0,00	-0,02	-0,01	0,00	0,00	-0,01	0,00
Bouwnijverheid	FF	-0,41	0,56	0,03	0,30	-0,08	0,60	-0,01	0,35
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	-0,22	-0,01	-0,29	-0,12	-0,12	0,09	-0,22	-0,02
Vervoer en opslag	HH	0,06	0,05	-0,03	0,03	0,03	0,03	-0,01	0,02
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	-0,10	-0,06	-0,15	-0,09	-0,10	-0,05	-0,11	-0,07
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	0,08	0,04	0,04	0,04	0,07	0,02	0,03	0,03
Telecommunicatie	JB	0,00	0,00	-0,02	0,00	0,00	0,01	-0,02	0,00
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,18	0,07	0,06	0,07	0,06	0,05	0,03	0,04
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-0,01	-0,03	-0,06	-0,04	-0,02	-0,04	-0,01	-0,03
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,02	0,05	0,02	0,04	0,03	0,04	0,02	0,03
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	1,44	0,66	0,30	0,64	0,53	0,52	0,15	0,41
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,04	0,15	0,05	0,11	0,08	0,17	0,06	0,13
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,01	0,28	0,20	0,23	0,14	0,25	0,22	0,23
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO								
Onderwijs	PP	0,06	0,11	0,10	0,10	0,10	0,09	0,10	0,10
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,20	0,21	0,17	0,20	0,24	0,21	0,25	0,23
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,12	-0,07	-0,12	-0,06	-0,03	-0,08	-0,08	-0,08
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,17	0,09	0,08	0,10	0,12	0,09	0,09	0,09
Overige diensten	SS	0,06	0,39	0,23	0,31	0,08	0,45	0,29	0,36
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT								
Totaal (%)	Totaal	1,7	2,4	0,5	1,8	1,1	2,3	0,7	1,7
Industrie	C	-0,05	0,03	-0,02	0,01	0,00	0,01	0,00	0,01
Overheidssector	S13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Privésector	S1-S13	1,66	2,40	0,45	1,77	1,12	2,35	0,67	1,75

 = neg. bijdrage tot de groei

 = top 5 laagste bijdrage tot de groei

 = top 5 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

TABEL 7 BIJDRAGE PER A10-BEDRIJFSTAK TOT DE ONTWIKKELING VAN
HET ARBEIDSVOLUME IN 2019
(in %punt)

A10		2019			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	1	0,00	0,00	0,09	0,02
Verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie	2	0,00	0,03	0,05	0,03
Bouwnijverheid	3	-0,24	0,15	-0,01	0,05
Groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden	4	0,32	0,28	0,19	0,26
Informatie en communicatie	5	0,10	0,18	0,06	0,14
Financiële activiteiten en verzekeringen	6	-0,11	-0,01	-0,03	-0,03
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7	0,02	0,04	0,02	0,03
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten	8	0,61	0,39	0,24	0,38
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	9	0,51	0,38	0,40	0,41
Andere dienstverlenende activiteiten	10	0,11	0,15	0,01	0,11
Totaal (%)		1,3	1,6	1,0	1,4
Industrie	C	0,02	0,01	0,04	0,02
Overheid	S13	0,32	0,07	0,29	0,17
Privésector	S1-S13	0,99	1,54	0,72	1,25

 = neg. bijdrage tot de groei

 = top 3 laagste bijdrage tot de groei

 = top 3 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

TABEL 8

BIJDRAGE PER A38-BEDRIJFSTAK TOT DE ONTWIKKELING VAN HET AANTAL
GEWERKTE UREN DOOR LOONTREKKENDEN IN 2019

(in %punt)

A38		2019			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	0,04	0,04	0,04
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	-0,01	0,06	0,04	0,05
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	-0,07	-0,01	-0,05
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,01	0,00	0,02	0,01
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,00	0,01	0,00	0,00
Vervaardiging van chemische producten	CE	0,00	-0,01	-0,05	-0,01
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,01	0,00	0,01	0,01
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	0,00	0,03	-0,01	0,02
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,03	-0,04	-0,02	-0,02
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,00	0,01	0,00
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	-0,01	-0,02	0,11	0,02
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	-0,03	-0,01	-0,02
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	0,01	0,01	-0,12	-0,02
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	-0,02	0,08	0,06	0,06
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	-0,02	0,01	0,00	0,00
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	-0,01	0,03	0,01	0,02
Bouwnijverheid	FF	-0,18	0,03	0,03	0,00
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	0,05	0,13	0,09	0,11
Vervoer en opslag	HH	0,18	0,16	0,07	0,14
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	0,21	0,10	0,09	0,11
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	-0,01	0,00	-0,01	0,00
Telecommunicatie	JB	-0,07	0,01	-0,01	-0,01
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,13	0,20	0,10	0,16
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-0,13	0,00	-0,02	-0,03
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,02	0,04	0,02	0,03
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,08	0,25	0,11	0,19
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	0,01	0,02	0,03	0,02
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,01	0,03	-0,01	0,01
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,15	0,05	0,06	0,07
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,10	0,00	0,29	0,09
Onderwijs	PP	0,27	0,13	0,14	0,15
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,14	0,06	0,07	0,07
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,00	0,22	0,12	0,16
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,02	0,03	0,04	0,03
Overige diensten	SS	0,04	-0,01	-0,01	0,00
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	-0,02	0,04	-0,02	0,02
Totaal (%)	Totaal	1,0	1,6	1,3	1,4
Industrie	C	0,01	0,03	0,04	0,03
Overheidssector	S13	0,38	0,10	0,39	0,22
Privésector	S1-S13	0,58	1,50	0,89	1,20

= neg. bijdrage tot de groei

= top 5 laagste bijdrage tot de groei

= top 5 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

TABEL 9

BIJDRAGE PER A10-BEDRIJFSTAK TOT DE ONTWIKKELING VAN HET
AANTAL GEWERKTE UREN DOOR ZELFSTANDIGEN IN 2019

(in %punt)

A10		2019			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	1	0,00	-0,13	0,24	-0,01
Verwerkende nijverheid, mijnbouw en andere industrie	2	0,06	-0,08	0,04	-0,03
Bouwnijverheid	3	-0,56	0,52	-0,11	0,24
Groot- en detailhandel, transport, verschaffen van accommodatie en maaltijden	4	-0,26	-0,02	-0,02	-0,04
Informatie en communicatie	5	0,34	0,12	0,00	0,10
Financiële activiteiten en verzekeringen	6	0,02	-0,03	-0,07	-0,04
Exploitatie van en handel in onroerend goed	7	0,02	0,06	0,00	0,04
Vrije beroepen en wetenschappelijke en technische activiteiten; administratieve en ondersteunende diensten	8	2,54	0,53	0,36	0,67
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen; onderwijs; menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening	9	0,54	0,30	-0,23	0,17
Andere dienstverlenende activiteiten	10	0,50	0,41	0,03	0,31
Totaal (%)		3,2	1,7	0,2	1,4
Industrie	C	0,06	-0,07	0,06	-0,02
Overheid	S13	0,00	0,00	0,00	0,00
Privésector	S1-S13	3,19	1,68	0,23	1,40

= neg. bijdrage tot de groei

= top 3 laagste bijdrage tot de groei

= top 3 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

TABEL 10 BIJDRAGE PER A38-BEDRIJFSTAK TOT DE ONTWIKKELING VAN DE BELONING VAN WERKNEMERS IN 2019 EN 2020
(in %punt)

A38		2019				2020			
		Brussel	Vlaanderen	Wallonie	Rijk	Brussel	Vlaanderen	Wallonie	Rijk
Landbouw, bosbouw en visserij	AA	0,00	0,04	0,03	0,03	0,00	0,01	0,01	0,01
Winning van delfstoffen	BB	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Vervaardiging van voedingsmiddelen, dranken en tabaksproducten	CA	0,02	0,13	0,09	0,10	-0,05	-0,01	-0,04	-0,02
Vervaardiging van textiel, kleding, leer en producten van leer	CB	0,00	-0,06	0,00	-0,04	-0,01	-0,06	-0,02	-0,04
Houtindustrie, vervaardiging van papier en papierwaren, drukkerijen	CC	-0,01	0,04	0,04	0,03	-0,03	-0,07	-0,05	-0,06
Vervaardiging van cokes en geraffineerde aardolieproducten	CD	0,01	0,05	0,00	0,03	0,00	0,07	0,00	0,04
Vervaardiging van chemische producten	CE	-0,01	0,07	-0,10	0,02	0,02	0,05	0,01	0,03
Vervaardiging van farmaceutische grondstoffen en producten	CF	0,02	0,03	0,17	0,06	0,02	0,03	0,18	0,06
Vervaardiging van producten van rubber en kunststof en van andere niet-metaalhoudende minerale producten	CG	-0,01	0,09	0,03	0,06	0,00	-0,03	-0,11	-0,05
Vervaardiging van metalen in primaire vorm en van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	CH	0,02	0,06	0,04	0,05	-0,02	-0,15	-0,25	-0,15
Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	CI	0,00	0,01	0,06	0,02	0,00	-0,02	-0,01	-0,01
Vervaardiging van elektrische apparatuur	CJ	0,00	-0,01	0,14	0,03	0,00	-0,03	-0,08	-0,04
Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen n.e.g.	CK	0,00	0,00	-0,07	-0,01	0,01	-0,09	-0,04	-0,06
Vervaardiging van transportmiddelen	CL	0,01	0,02	-0,09	-0,01	-0,03	-0,13	-0,17	-0,12
Vervaardiging van meubelen en overige industrie, reparatie en installatie van machines en apparaten	CM	-0,01	0,14	0,13	0,11	-0,02	-0,05	-0,16	-0,07
Productie en distributie van elektriciteit, gas, stoom en gekoelde lucht	DD	-0,01	0,02	0,00	0,01	0,05	0,04	0,05	0,04
Distributie van water; afval- en afvalwaterbeheer en sanering	EE	-0,01	0,02	0,00	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00
Bouwnijverheid	FF	-0,10	0,19	0,17	0,13	-0,13	-0,20	-0,46	-0,25
Groot- en detailhandel; reparatie van auto's en motorfietsen	GG	0,25	0,43	0,29	0,36	-0,53	-0,55	-0,83	-0,61
Vervoer en opslag	HH	0,40	0,32	0,16	0,30	0,01	-0,16	-0,08	-0,11
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	II	0,19	0,09	0,10	0,11	-0,91	-0,65	-0,58	-0,68
Uitgeverijen, audiovisuele diensten en uitzendingen	JA	-0,06	0,01	0,00	-0,01	-0,09	-0,03	-0,05	-0,05
Telecommunicatie	JB	0,04	0,04	0,02	0,04	0,14	0,07	0,07	0,09
Informaticadiensten en dienstverlenende activiteiten op gebied van informatie	JC	0,18	0,29	0,11	0,23	0,12	0,02	0,04	0,04
Financiële activiteiten en verzekeringen	KK	-0,02	0,02	-0,04	0,00	-0,25	0,00	-0,06	-0,06
Exploitatie van en handel in onroer. goed	LL	0,02	0,05	0,04	0,04	0,01	-0,02	-0,02	-0,01
Rechtskundige en boekhoudkundige dienstverlening, hoofdkantoren, adviesbureaus, architecten en ingenieurs; technische testen en toetsen	MA	0,15	0,38	0,09	0,27	-0,09	0,11	0,03	0,05
Speur- en ontwikkelingswerk op wetenschappelijk gebied	MB	-0,01	0,05	0,05	0,04	0,00	0,03	0,01	0,02
Reclamewezen en marktonderzoek; overige gespecialiseerde wetenschappelijke en technische activiteiten	MC	0,09	0,05	-0,01	0,04	-0,08	-0,01	-0,02	-0,02
Administratieve en ondersteunende diensten	NN	0,24	0,23	0,29	0,24	-0,64	-0,73	-0,55	-0,67
Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen	OO	0,84	0,28	0,69	0,49	0,91	0,27	0,54	0,46
Onderwijs	PP	0,46	0,25	0,37	0,32	0,41	0,15	0,34	0,24
Menselijke gezondheidszorg	QA	0,17	0,14	0,17	0,16	0,16	0,23	0,28	0,23
Maatschappelijke dienstverlening	QB	0,05	0,34	0,20	0,26	0,05	0,14	0,18	0,13
Kunst, amusement en recreatie	RR	0,06	0,04	0,05	0,04	-0,15	-0,11	-0,14	-0,12
Overige diensten	SS	0,19	0,02	0,03	0,05	0,07	-0,09	-0,12	-0,07
Huishoudens als werkgever; niet-gedifferentieerde productie van goederen en diensten door huishoudens voor eigen gebruik	TT	0,00	0,01	0,00	0,00	-0,04	-0,01	-0,01	-0,02
Totaal (%)	Totaal	3,2	3,9	3,2	3,6	-1,1	-2,0	-2,1	-1,8
Industrie	C	0,05	0,58	0,42	0,44	-0,11	-0,51	-0,74	-0,49
Overheidssector	S13	1,44	0,52	1,02	0,82	1,32	0,44	0,90	0,72
Privésector	S1-S13	1,74	3,36	2,22	2,78	-2,40	-2,44	-3,01	-2,57

= neg. bijdrage tot de groei

= top 5 laagste bijdrage tot de groei

= top 5 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

TABEL 11 BIJDRAGE PER BESTEDINGSCATEGORIE (COICOP 3 DIGITS) TOT DE TOTALE ONTWIKKELING VAN DE FINALE CONSUMPTIEVE BESTEDINGEN VAN DE HUISHOUDENS IN 2019
(in %punt)

		2019			
COICOP 3 DIGITS		Brussel	Vlaanderen	Wallonië	het Rijk
Voedingsmiddelen	011	0,53	0,34	0,47	0,40
Alcoholvrije dranken	012	0,05	0,00	0,01	0,01
Alcoholhoudende dranken	021	0,03	0,03	0,09	0,04
Tabak	022	0,21	0,08	0,14	0,11
Verdovende middelen	023	0,01	0,00	0,00	0,00
Kledingsartikelen	031	0,02	0,04	0,06	0,04
Schoeisel	032	-0,01	0,00	-0,01	0,00
Werkelijke woninghuur	041	1,00	0,11	0,15	0,22
Toegerekende woninghuur	042	0,40	0,30	0,18	0,27
Goederen en diensten voor kleine herstellingen aan woningen	043	-0,02	0,02	0,02	0,01
Watervoorziening en overige diensten i.v.m. woningen	044	0,42	-0,02	-0,05	0,02
Elektriciteit, gas en andere brandstoffen	045	-0,01	-0,04	0,00	-0,03
Meubelen, stoffering, tapijten en andere vloerbekleding en Huishoudtoestellen	051 & 053	0,24	0,08	0,35	0,17
Huishoudtextiel	052	0,05	-0,02	0,03	0,00
Vaat- en glaswerk, huisraad	054	0,04	0,03	0,02	0,03
Gereedschap voor huis en tuin	055	-0,01	0,02	0,05	0,02
Niet-duurzame huishoudartikelen en huishoudelijke diensten	056	0,05	0,06	0,01	0,04
Geneesmiddelen en andere farmaceutische producten en therapeutische uitrustingen	061	0,06	0,13	0,13	0,12
Geneeskundige, tandheelkundige en paramedische diensten (buiten het ziekenhuis)	062	0,02	0,06	0,08	0,06
Verpleging in ziekenhuizen	063	-0,09	0,17	0,16	0,14
Aankoop van particuliere voertuigen	071	0,09	0,17	-0,03	0,10
Kosten gekoppeld aan het gebruik van particuliere voertuigen	072	0,03	0,32	0,22	0,26
Vervoerdiensten	073	0,09	0,01	0,00	0,01
Posterijen	081	0,04	0,01	0,01	0,01
Telefoon- en faxtoestellen	082	0,00	0,00	0,00	0,00
Telefoon-, telegraaf- en faxdiensten	083	0,06	0,05	0,08	0,06
Audiovisuele, fotografische en informaticatoestellen en -dragers en Duurzame recreatiegoederen	091 & 092	-0,10	0,03	0,08	0,03
Niet-duurzame recreatiegoederen (camping-, tuinbouwartikelen, enz.), dieren en aanverwante producten	093	0,05	0,08	0,10	0,08
TV-abonnement, loterijen, sportbeoefening en andere recreatieve en culturele diensten	094	0,33	0,20	0,01	0,16
Kranten, boeken en schrijfwaren	095	0,03	-0,01	-0,01	-0,01
Pakketreizen	096	0,09	-0,04	-0,04	-0,02
Onderwijs	10	0,02	0,02	0,01	0,02
Restaurants en cafés	111	0,58	0,34	0,44	0,39
Hotels	112	0,24	0,21	0,22	0,22
Lichamelijke verzorging	121	0,08	0,08	0,09	0,08
Prostitutie	122	0,02	0,01	0,01	0,01
Artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g.	123	0,03	0,05	-0,01	0,03
Sociale diensten	124	0,02	0,00	0,02	0,01
Verzekeringen	125	0,01	0,08	0,09	0,07
Financiële diensten	126	0,09	-0,19	-0,12	-0,14
Andere diensten n.e.g.	127	0,03	0,16	0,04	0,11
p.m. totale groei (in %)		4,84	2,93	3,09	3,18

 = neg. bijdrage tot de groei

 = top 5 laagste bijdrage tot de groei

 = top 5 hoogste bijdrage tot de groei

Bron: INR.

Publicaties van het INR - Contactpersonen

Het Instituut voor de nationale rekeningen publiceert naast de belangrijkste aggregaten nog andere cijfers uit de nationale en regionale rekeningen. De overgrote meerderheid van de gegevens zijn beschikbaar in pdf-formaat via de link:

<https://www.nbb.be/doc/DQ/N/planningPapPub.htm>

De cijfergegevens kunnen worden opgevraagd via de interactieve databank NBB.Stat. Hieronder volgt per publicatie een korte beschrijving.

1. Gedetailleerde nationale rekeningen

De publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen verschijnt midden oktober. Zij bestaat uit gedetailleerde tabellen met de samenstelling en verdeling van het binnenlands product, de productie en inkomensvormingsrekening alsook de belangrijkste bestedingscomponenten, de sectorrekeningen, de kapitaalgoederenvoorraad en de werkgelegenheid.

2. Kwartaalrekeningen en eerste raming van de jaarrekeningen

De kwartaalrekeningen bevatten de eerste ramingen van de voornaamste nationale aggregaten. Zij verschijnen vier maal per jaar, 90 tot 110 dagen na het verloop van het kwartaal waarop de rekeningen betrekking hebben. Samen met de resultaten van het vierde kwartaal verschijnt de eerste schatting van de jaarrekeningen, die grotendeels gebaseerd is op de kwartaalrekeningen.

In de kwartaalrekeningen, die consistent zijn met de nationale jaarrekeningen, worden de belangrijkste aggregaten uit zowel het bestedings-, inkomens- als productieoogpunt gepresenteerd. Ook de werkgelegenheid, het arbeidsvolume van de loontrekkenden en de beloning van werknemers per bedrijfstak wordt geschat.

Teneinde zo snel mogelijk cijfers betreffende het meest recente kwartaal ter beschikking te stellen, verschijnt reeds na 30 dagen een flash-raming van de bbp-groei. Deze wordt wel niet opgesplitst naar de verschillende deelcomponenten van het bbp. Een eerste raming van deze opsplitsing en van de andere aggregaten van de economie wordt 60 dagen na het einde van het kwartaal verspreid.

3. Rekeningen van de institutionele sectoren

De jaarrekeningen van de institutionele sectoren zijn opgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen (cf. punt 1). Midden oktober worden ze uitgebracht via de database van de Nationale Bank van België, NBB.Stat .

De complete rekeningenreeks voor de institutionele sector wordt gepubliceerd. De institutionele sectoren bestaan uit de niet-financiële vennootschappen, de financiële instellingen (en subsectoren), de overheid, de huishoudens, de IZW's t.b.v. huishoudens en het buitenland.

De kwartaalrekeningen van de institutionele sectoren worden vier maal per jaar verspreid, ongeveer 105 dagen na het einde van het kwartaal waarop zij betrekking hebben. Deze kwartaalrekeningen zijn in overeenstemming met hun jaarlijks equivalent (zie hierboven), maar zijn minder gedetailleerd. De focus ligt op de meest relevante aggregaten, in het bijzonder door middel van sleutelindicatoren en componenten. Deze rekeningen bevatten eveneens de kwartaalrekeningen van de overheid.

4. Rekeningen van de overheid

De kwartaalrekeningen van de overheid worden samen met de rekeningen van de institutionele sectoren verspreid (zie punt 3).

Jaarlijks worden twee ramingen van de jaarrekeningen van de overheid opgesteld, waarvan de resultaten worden gepubliceerd op de website van de Nationale Bank van België.

In de maand april volgend op het referentiejaar wordt een eerste raming gepubliceerd in de vorm van tabellen van ontvangsten en uitgaven van de overheid.

De tweede raming, die midden oktober wordt verspreid, omvat de volledige rekeningen van de overheid en haar subsectoren. Die versie bevat de gegevens die nodig zijn voor de analyse van de overheidsfinanciën en hun verhouding tot de rest van de economie. Deze rekeningen worden overgenomen in de publicatie van de gedetailleerde nationale rekeningen.

5. Aanbod- en gebruikstabellen

Op het einde van ieder jaar verschijnen de aanbod- en gebruikstabellen. Zij geven een beeld van de structuur van de productiekosten, van het inkomen dat wordt gegenereerd in het productieproces en van de goederen- en dienstenstromen die ofwel uit binnenlandse productie voortvloeien ofwel het resultaat zijn van in- en uitvoer.

6. Regionale rekeningen: aggregaten per bedrijfstak en rekening van de huishoudens

Op het einde van ieder jaar verschijnen de jaarlijkse regionale rekeningen. Zij verdelen per gewest, provincie en arrondissement meerdere variabelen uit de nationale rekeningen, waarmee ze volledig consistent zijn.

Naast de regionale bruto toegevoegde waarde en beloning van werknemers, bevat de publicatie ook de geregionaliseerde gegevens over het aantal werkzame personen, het aantal gewerkte uren en over de bruto investeringen in vaste activa. Ook de regionale cijfers met betrekking tot de rekening van de huishoudens maken deel uit van het geheel. Wat dit laatste betreft, gaat het

om de belangrijkste variabelen uit de rekening voor de bestemming van de primaire inkomens (beloning van werknemers en inkomen uit vermogen), de secundaire inkomensverdeling (belastingen, sociale bijdragen en uitkeringen en beschikbaar inkomen) en de tertiaire inkomensverdeling (netto- en brutobedragen t.e.m. de spaarquote). Naast de consumptieve bestedingen van de gezinnen worden ook de consumptieve bestedingen van de overheid en de instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. huishoudens regionaal verdeeld.

7. Contactpersonen

Kwartaal Bbp en "flash"	quarterly.na@nbb.be	Yannick Rombauts	+32 2 221 26 93
Jaarrekeningen			
- bedrijfstakken	production.na@nbb.be	Tim Van Waeyenberge	+32 2 221 49 88
- bestedingen	expenditure.na@nbb.be	Lotte Van Mechelen	+32 2 221 47 31
Sectorrekeningen	sectors.na@nbb.be	Odile Biernaux	+32 2 221 30 44
Rekeningen van de overheid	governmentfinance.na@nbb.be	Claude Modart	+32 2 221 30 26
Regionale rekeningen	regional.na@nbb.be	Monica Maeselele	+32 2 221 30 28
Arbeidsmarkt	labour.na@nbb.be	Bernadette Boudry	+32 2 221 47 54
Kapitaalgoederenvoorraad	expenditure.na@nbb.be	Lotte Van Mechelen	+32 2 221 47 31
Aanbod- en gebruikstabellen (SUT)	sut.na@nbb.be	Hans De Dyn	+32 2 221 30 38
Satellietrekening van de IZWs	sectors.na@nbb.be	Odile Biernaux	+32 2 221 30 44
Verspreiding van de reeksen	nationalaccounts.na@nbb.be	Kristof Segers	+32 2 221 38 70
Toezicht en coördinatie	coordination.na@nbb.be	Isabelle Brumagne	+32 2 221 28 77

Algemene opmerkingen

In een aantal tabellen zijn de totalen, ten gevolge van afrondingen, niet steeds gelijk aan de som van de rubrieken.

De website van de Nationale Bank van België bevat de [publicatiekalender](#) van de belangrijkste economische statistieken opgesteld door de Bank en het INR.

In uitvoering van de SDDS-verplichting (IMF's Special Data Dissemination Standard) zijn ook alle statistieken die deel uitmaken van de SDDS in de kalender opgenomen. Publicatiedata zijn overgenomen van de instelling die de statistiek opstelt; sommige onder hen publiceren via hun eigen verspreidingskanalen ruimere kalenders over hun statistieken dan die vermeld op de website van de Bank.

Conventionele tekens

r	raming
v	voorlopig
-	het gegeven bestaat niet of heeft geen zin
n.	niet beschikbaar
p.m.	pro memorie
0 of 0,0	nul of minder dan de helft van de laatst in aanmerking genomen eenheid

Lijst van afkortingen

BBP	Bruto binnenlands product
BNI	Bruto nationaal inkomen
ESR	Europees systeem van nationale en regionale rekeningen
IGDFI	Indirect gemeten diensten van financiële intermediairs
INR	Instituut voor de nationale rekeningen
IZW	Instelling zonder winstoogmerk
NACE-BEL	Belgische versie van de statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese gemeenschappen
NBB	Nationale Bank van België
SNA	System of National Accounts
VZW	Vereniging zonder winstoogmerk

Bestellingen

Op de internetsite van de Nationale Bank van België, via de rubriek "[e-service](#)", kan u een gratis e-mailabonnement nemen op deze statistische publicatie. Deze wordt u dan automatisch op de publicatiedatum via e-mail toegezonden.

Voor meer informatie

Wie meer informatie wenst over de inhoud, de methodologie, de berekeningswijze en de bronnen kan terecht bij de dienst nationale & regionale rekeningen en conjunctuur van de Nationale Bank van België.

nationalaccounts.na@nbb.be

Verantwoordelijke uitgever

Rudi Acx

Chef van het departement Algemene statistiek

Nationale Bank van België

Naamloze vennootschap

RPR Brussel - Ondernemingsnummer: 0203.201.340

Maatschappelijke zetel: de Berlaimontlaan 14 - BE-1000 Brussel

www.nbb.be

© Illustraties: Nationale Bank van België

Opmaak: NBB Algemene statistiek

Omslag: NBB AG - Prepress & Image

Gepubliceerd in januari 2022